

Szerkesztőség

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Regele Ferdinand 4/22
(József főherceg-ut.)

Sürgőny cím Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Meg jelenik naponta reggel

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS TUDÓSÍTÁSI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDEKEN

Egész évre ... 1080 Lei
Fél évre ... 540 Lei
Negyed évre ... 270 Lei
Havonta ... 90 Lei

Hirdetések díjazásáról szerint

Egyes példány ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 banival több

Október 7.

Az egész világ izgatottan várja és figyeli a bécsi helyi események fejlődését. Vajon mi lesz? Polgárháborút fognak-e előidézni a fékevesztett szenvedélyek vagy simán, minden zavar nélkül történik-e meg a két szélsőséges párt demonstratív felvonulása? Egy nap választ el bennünket attól, hogy ezekre a kérdésekre megkapjuk a választ. Egy nap múlva eldől egy ország sorsa, egy nap múlva megtudjuk, hogy lángborítják-e a pártgyűlések a demokratikus alapokra felépített osztrák államszervezetet, pusztulnak-e embertömegek, roppannak-e össze egyszíntenciák, vagy nem történik zavargás és folyik tovább az élet Ausztriában úgy, mint azelőtt. A csendőrség és rendőrhatalóságok megtették az előkészületeket a vasárnapi esetleges demonstráció vérbefojtására, de a két párt: a szociáldemokraták és a nacionalisták is elkészültek a harcra. Mi lesz, mi fog történni, azt még senki sem tudja.

Akármi is történik vasárnap Ausztriában, már az eddigi eseményekből is szomorú következtetéseket vonhatunk le. Két párt áll egymással szemben. A nacionalisták elhatározták, hogy október hetedikén demonstratív felvonulást rendeznek Bécs helyén. A szociálisták ellensúlyozni akarják a nacionalisták propagandáját és ők is engedélyt kértek a felvonulásra. És megkapták. Az osztrák kormánynak nincs elég ereje ahhoz, hogy a két párt felvonulását egyszerű tollvonással megakadályozza és nagy kérdés, vajon az osztrák csendőrségnek és rendőrségnek lesz-e ereje utját állani a polgárháborúnak?

A két szélsőséges párt vezetői pedig nem csak saját országuknak, hanem egész Európának biztonságával játszanak és épen ezért Európa nem nézheti tétlenül azt, ha a vasárnapi események kirobbantják Ausztriában a polgárháborút. Ez a harc akármelyik párt győzelmével is végződne, az európai hatalmak beavatkozását vonná maga után és ennek a következménye a megszállás, a leigázás és az osztrák állam teljes gazdasági lezüllése. Ausztria állampolgárainak idegen uralom alatt kell majd nyögniük, hónapokon, talán éveken keresztül. Ausztria kincseit, értékeit idegen állam használná fel és kereskedelme, ipara, más állam igája alatt nyögne. Nem tudják-e mindezeket az osztrák pártvezérek?

A fiatal, virágzásnak induló Ausztriát ismét meglegyintette a forradalom szele. Kétszer élt már át Ausztria forradalmat. Kétszer öntözte embervér Bécs uccáit és az osztrák politikusok, akik az egész világ által elismert kiváló tudósok, szakemberek mindnyájan, még sem tudnak módot találni arra, hogy megakadályozzák ennek a harmadik forradalomnak a kicsirázását. Mert ennek a vasárnap készülő verontásnak, akármivé fejlődik is, el van vetve a magja Ausztriában. Holnap talán két jelentős pártnak a felvonulása fogja kirobbantani, vagy ha az izgalommal várt október 7-ike, ez a lázas vasárnap nyugodtan folyik le, úgy jön valami más, egy olyan alkalom, amikor nem lehet utját állni az eseményeknek. Az osztrák politika hibái által fekkadó történelmi szükségszerűségeknek gátat vetni nem lehet még csendőrszuronyokkal sem.

Tovább folyik a harc Averescu és Vaida között

A Dreptatea súlyos vádjai Averescu ellen. — Módosítják a választási törvényt. — A Lupta kormánybukásról beszél, de Bratianu biztosnak érzi magát a nyeregben.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) Politikai körökben élénken kommentálják azt a hírt, hogy míg a kormány egyrésztől mindent elkövet hatalmonmaradásának biztosítására, másrésztől sikerült ügyes manőverekkel egymásra zudítani az ellenzéki pártokat. A kormány hivatalos lapjai zajos kárörömmel regisztrálják a néppárt és a nemzeti-parasztpárt közötti éles csatát és elégtellel állapítják meg, hogy az ellenzék hajbakapott. Feltűnő különben, hogy az Indreptarea máról-holnapra beszüntette a Vaida Sándor elleni támadással megkezdett cikksorozat közlését. Ezzel szemben viszont a „Dreptatea”, a nemzeti-parasztpárt hivatalos lapja reflektál tegnapi számában Averescu tábornok támadására és egy egész sereg viszontváddal illeti a néppárt vezérét. „Az az ember támadja Vaida Sándort, — írja a Dreptatea — aki az állam költségén tataroztatja a birtokát, aki a parlamenttel egy házat adományoztatott magának és annak berendezésére burkálva magával vitte a miniszterelnökségi palota butorait, aki körül a közvagyon összes rabló csoportosulnak s akinek miniszteri tevékenységéről a vizsgálóbíró dossierjaiban lehet nyomokat találni.” A bucaresti-i lapok tudni vélik, hogy Averescu tábornok valamelyik nap ismét személyesen fog válaszolni a Dreptatea viszontvádjaira.

Bucuresti-i lapjelentések szerint egyébként a kormány elhatározta a választói törvény módosítását. Duca belügyminiszter erre vonatkozólag megbeszélést folytatott a legfőbb törvényhozási tanács egyik tagjával. A választói törvényt oly értelemben módosítják, hogy a jelenlegi prémiumrendszer eltűnik és a

mandátumok a leadott szavazatok számával fognak megegyezni. A törvény ily értelmű módosítása lehetővé fogja tenni a kisebb pártoknak a parlamentbe való bejutását is.

A „Curentul” úgy tudja, hogy a régens-tanács akceptálta Bratianu Vintilának ezt az újabb terminusát is, ami természetesen azt jelenti, hogy a miniszterelnök tavaszig nyugodtan kormányozhat tovább. Bratianu Vintila osakugyan igyekszik minden ténykedésével azt a látszatot kelteni, hogy biztosnak érzi magát a nyeregben. A pénzügyminisztériumban lázasan dolgoznak a jövő évi költségvetés összeállításán és már beküldték az idevonatkozó instrukciókat az összes többi minisztériumoknak is. A miniszterelnök szóbelileg közölte a kormány tagjaival, hogy 1929-ben az állami bevételek csökkenése várható, épen ezért a minisztereknek minden egyes kiadási tételt a minimálisra kell redukálni.

A Lupta „Mania jön a kormányra” címmel vezércikket közöl, melyben kifejti, hogy a nemzeti-parasztpárt vidéki tagozatainál az utóbbi időben lázas tevékenység észlelhető. A nemzeti-parasztpárt — a cikk szerint — el van készülve a kormány átvételére. A lap kész kormánylistát közöl. Ezzel szemben a Viitorul cáfolatot hoz. A Viitorul szerint a kormány helyzete szilárd.

A néppárt tegnap végrehajtó-bizottsági ülést tartott. Averescu tábornok beszámolót tartott a politikai helyzetről és bejelentette, hogy kollaborációs megegyezést kötött Iorgával. Konstatálta, hogy kormányválság van s hogy azt megoldani egyedül a néppárt látogatott.

Az idegenek ellenőrzése nem jelent tömeges kiutasítást.

Az aradi munkaügyi felügyelőséghez még nem érkezett instrukció az ellenőrzésre vonatkozólag. — Csak a jövő héten kezdődik a revízió.

(Arad, október 5.) Ismeretes, hogy szeptember 5-ére, tehát a mai napra tüzte ki az aradi munkaügyi felügyelőség mellett levő idegenellenőrző bizottság működésének elkezdését. Részint Popescu Péter vezérfelügyelő, bizottsági elnök távolléte, de leginkább az, hogy a munkaügyi minisztériumtól eddig semmiféle instrukció erre vonatkozólag nem érkezett, megakadályozta, hogy a bizottság a már átvizsgált kérvényeket véleményezhesse. Így csak a közeli napokban veszi kezdetét a revízió, amely tekintettel a döntések gyorsított menetére, néhány napon belül be is fejeződik.

A mai napon különben riasztó hírek keltek szárnyra Aradon a revízió megszüntetéséről.

Sokba kerül a belgrádi győzelmi ünnepély.

(Az Aradi Közlöny belgrádi tudósítójának távirata.) Pribicevics ma kategorikusan cáfolta azt a hírt, amely szerint Belgrád és Zágráb között tárgyalások folynának a kiegyezés ügyében. Kijelentette, hogy az erről szóló belgrádi hír csak a nyilvánosság félrevezetését célozza.

— Nincs semmi okunk sem arra a jelen-

illetőleg, hogy az idegenek magyrészét kiutasítsák az ország területéről. Kérdést intéztünk ez ügyben a munkaügyi felügyelőségen Clonda Sándor szubinspektorhoz, aki kijelentette, hogy különös tekintettel arra, eddig épen az instrukciók hiánya miatt nem kezdhették meg az ellenőrzést, teljesen korai a revízió kimeneteléről beszélni. Tény, hogy egyes szakmáknál érezhető némi munkanélküliség — mondotta — és itt ajánlatos lenne az esetleges idegeneket kiutasítani, egyelőre azonban még nincs semmi konkrét utasítás a kezünk között és így nem lehet pozitív azonnal íszögezni azt, hogy a revízió fölötte szigorú lesz.

legi helyzetben, — mondotta — hogy ilyen tárgyalásokat folytassunk. Ilyenekről legalább is addig, míg a jelenlegi kormány és a jelenlegi parlament van uralmon, szó sem lehet.

Nyilatkozata további folyamán Pribicevics kritizálta a méregdrága győzelmi ünnepéseket amelyeket Belgrádban a szaloniki-í áttörés tízéves fordulója alkalmával rendeztek. Kijelentette, hogy sok helyen éhínség uralkodik az országban és az ország helyzete olyan, hogy inkább sirni lehetne, mint ünnepelni.

A védők Kereszturi-Oltean letartóztatását követelik.

Radulescu, a nemzeti-parasztpárt vezetőtagja hazugnak és sziguranca-spiclinek minősíti a vád viharos multu koronatanuát. — Bianu vezérfelügyelő elítéli a brutalitásokat. — Kahana Mozes és rabtársai felvonuak a vádlottak védelmére.

Kahana megható találkozása kislányával a tárgyalóteremben.

(Az Aradi Közlöny cluji tudósítójának távirata.) A clujl (kolozsvári) kommunista-permai tárgyalásán elsőnek, Ilie Radulescu dr.-t a nemzeti-parasztpárt központi szervező bizottságának elnökét, a közismert publicistát hallgatták ki. Mint ismeretes, Olteanu-Keresztury Sándor a vád egyik legfontosabb tanuja súlyosan terhelő vallomásának megerősítésére Radulescu doktorra hivatkozott.

Olteanu-Keresztury Sándor vallomásában kijelentette, hogy a községi választások idején ő Radulescuval egyetemben tárgyalásokat folytatott dr. Rozványal a váradai munkásság megbízottjával az együttműködés érdekében. Rozván dr. — mondotta vallomása során Olteanu-Keresztury — hajlandónak mutatkozott a választási paktum megkötésére, azonban hivatkozással a súlyos krízisre és a lakásviszonyokra a paktum föfeltételének a munkásság fölfegyverzését és a házak elkommunizálását állította.

Radulescu dr. vallomását azzal kezdte, hogy az Univerzumban olvasta Keresztury vallomását. Tiszta lelkiismerettel állíthatom — mondja — hogy Keresztury Sándor hazudott.

Olteanu a sziguranca besugója.

1925. augusztusában Mezőtelegre utaztam Popa Vasile barátomhoz, a biharmegyei párttagozat egyik vezetőjéhez. Ebben az időben még nem volt fuzió a nemzeti-parasztpárttal. Míntegy egyheti, tartózkodás után bentaztam Váradra, ahol is érintkezésbe léptem Olteanu-Kereszturyval, mint a Michalache-Lupu-féle párt egyik váradai exponensével. Együttesen tényleg megkezdjük a fuzió tárgyalásokat a váradai munkássággal. Kijelentetem, hogy ezeknek a tárgyalásoknak során Olteanu-Kereszturyt intelligens embernek ismertem meg, azonban a kollaborációs tárgyalásokról tett vallomásából egy szó, egy betű sem igaz. Én soha Rozványal nem is beszéltem. Ma, itt látom először. Tökéletesen ismerem pártunk belső életét, az összes előterjesztett paktumtervezeteket, de a munkásság fölfegyverzéséről, vagy a házak kommunizálásáról nem hogy paktumtervezetet, de még csak előterjesztést sem kaptunk.

— Mint mondtam, Olteanu-Kereszturyról első véleményem az volt, hogy igen intelligens ember, azonban későbbben igen furcsa hírek érkeztek róla s a bizalmatlanság annyira nagy volt ellene a párt központjában, hogy egyen a sziguranca besugójának tartották. Általában ellentétbe került a párt központjával, minden ténykedésével külön célok felé gravitált. Főleg nagy megütközést keltett, hogy a nemzeti-pártnak adáz és gyűlölködő ellensége volt. Mindezeknek az okoknak alapján Olteanu-Kereszturyt a pártból rövidesen kidobták.

Dr. Radulescu vallomása után a védelem nevében Dobrescu dr., az országos ügyvédszövetség elnöke kéri Paçala elnököt, hogy a tanut szembesítsék Olteanu-Kereszturyval. Erre annál is inkább szükség van — mondotta a védő, —

mert a tárgyalás során bebizonyosodott, hogy Olteanu-Keresztury esküvel megerősített vallomása szemenszedett alávaló hazugság. Mint ilyen, büntetendő cselekmény és kérem az elnököt — folytatta Dobrescu, — hogy mint a közelmúltba letartóztatott, illetéktelenül megjelent nótanút, Kereszturyt a holnapi tárgyaláson tartóztassák le.

Mindenesetre pedig kéri Olteanu Keresztury karhatalommal való elővezetését.

Negulescu ügyész kéri az elnököt, mellőzze a karhatalmat, hiszen — mondotta —

tanu ugyanis holnapra be van idézve s mint azt egy hozzám írtézt magántáviratában is jelzi, holnap feltétlenül megjelenik.

Ezután két kolozsvári sziguranca-detektív, Angyalos Márton és Nedelcu kihallgatására került a sor, azonban tekintettel arra, hogy a tanuk a tárgyalás folyamán hazamosabb ideig a tárgyalóteremben tartózkodnak, a védelem kérte kihallgatásuk mellőzését.

Bianu sziguranca vezérfelügyelő kihallgatása.

A hadbíróóság ideiglenesen eláll a tanuk kihallgatásától, majd a terembe szólította dr. Bianu Jenő sziguranca főfelügyelőt. Bianuhoz Aradi Victor írtéz kérdéseket.

— Igaz-e, — kérdi Aradi — hogy fölkerestem Önt s utlevelet kértem berlini utazásom végett. Igaz-e, hogy utam céljával, egy, a Neues Deutsches és a Malik Verlag-gal megkötendő kereskedelmi egyezséget hoztam föl.

Bianu dr.: Emlékszem, hogy egy este Aradi Victor fölkereste s utlevelet kért tőlem. Én ismertem Aradi Victor személyiségét. Régebbi időkből tudtam, Aradi kommunista érzelmű. Épen ezért előre figyelmeztettem, hogy ha külföldre megy, kerülje az olyan köröket, melyeknek kompromittáló híruk van, mert az egy esetleges összeköttetés esetén sok kellemetlenséget okozna neki. Megmondtam egyben, hogy nekem semmi kifogásom az utlevél kiadása ellen nincs, ha csak a katonai hatóságok nem véleményezik kedvezőtlenül utlevélkérvényét. Annakidején a katonai

A doftanai rabok mentik a vádlottakat.

Általános érdeklődés mellett bevonulnak a doftanai rabok, akik fejenként 5 évi börtönre vannak elítelve.

Legelsőnek Kahana Mózeset szólítják a bíróság elé. A zsufolt teremben nem maradt szárazon szem, mikor a féllábu Kahana kisleánya apjához rohant s szinte a bírósági emelvényig kísérve, csókokkal halmozta el.

Kahana nyugodtan, nagyon szimpatikus modorban, tökéletes románsággal megkezdte vallomását és felőrás beszédében ismertette visszamenőlegesen a munkásmozgalmat. Majd rátért a Rote Hilfe ismertetésére. Kimutatja a különbséget a Vörös Segély és a Nemzetközi Munkássegély között. Kifejti, hogy az Arbeiter Hilfe épenugy, segítette a japáni és a bulgáriai földrengés sújtottjait, mint annakidején az oroszországi inszgeseket. A romániai munkássegély pedig épenséggel mentes az idegen pénzekről hiszen csupán a szindikátus tagjainak adományából s a tagdíjakból meríti anyagi forrásait.

Kommunista-e Müller?

Ekkor Müller Kálmán, mint az egységes szakszervezetek országos titka kér és kap szót. Müller az egységes szaktanács, illetve szervezetek működését kívánja tisztázni. Mielőtt szót kapna, az elnök felteszi a kérdést: Kommunista-e Ön? A kérdés láthatólag kellemetlenül érinti Müllert, majd rövid gondolkodás után kijelenti: Én nem vagyok kommunista, azonban nem tagadom, hogy azok az események, amelyek Oroszországban történtek az utóbbi évek során, nagyon is szimpatikusak nekem. Ezeket az eszközöket tartja egyedül célravezetőeknek.

Kahán s mindenben megerősíti Müllernek a szakszervezetekről adott információját. Kifejti a különbséget a szoc. dem.-szakszervezetek és az egységesek között. A szoc. demek szerinte a háboru kitörésekor fejet hajtottak a nemzetközi burzsoázianak s így segédkeztek

hatóságok engedélyezték az utlevél kiadását s így Aradi elutazott.

Aradi Victor: Tudja-e tanu ur, hogy bár mikor is kommunista működést fejtettem volna ki, vagy pedig kommunista szervezetekkel állottam összeköttetésben?

Bianu: A beérkezett jelentések szerint Aradi igenis gyanusan viselkedett.

Popa Ádám dr. védő: Kérdezze tanu urat, kap-e nyilvános előadásra engedélyt valaki, ha előzőleg államellenes magatartást tanusított.

Bianu: Ez kérem taktika dolga. Megtörténik, hogy a dolgok továbbfejlődése érdekében, az illetékes sziguranca, respektive hatóság, igenis kiadja.

Müller Kálmán az országos egységes szaktanács elnöke, vádlott, tesz föl kérdéseket Bianunak.

Müller: Igaz-e inspektor ur, hogy többször tettem Önnek jelentést a sziguranca brutalitásokról?

Bianu: Én az embertelenségeket mindenkor elítéltem.

Müller: Igaz-e, hogy vezérfelügyelő ur kijelentette előttem, hogy a sziguranca nem a legjobb elemekből regrutálódott s emiatt sok minden megtörténhet.

Bianu: A sziguranca szervezete olyan, amelyen, ha történtek is brutalitások, azok mindenkor a törvények értelmében történtek. Az eljárást azonban mindenkor megindították.

Dr. Körner temesvári védőügyvéd: Kérem világosítson föl tanu ur arról, indult-e meg vizsgálat Porumb sziguranca komiszar jelentése alapján. Ugyanis ez a jelentés konkrét vádképen hangoztatja, hogy Müller ezer dollárt kapott különböző kommunista célokra Bécsből. Amennyiben nem indult vizsgálat ebben az ügyben, mi az oka ennek?

Bianu: A jelentés a katonai hatóságok előtt fekszik s így az esetleges vizsgálatot is azok végezték.

Ezután sorba felvonulnak a doftanai rabok, akik mint ismeretes, mindannyian több évre vannak elítelve. Közöttük Kahana Mózes.

nyújtottak a munkásmilliók vágóhidra hurcolásához. Egyébként tanu maga is volt szoc. dem.

Végzetül leszögezi, hogy az egységesek mozgalma kizárólag a gazdasági osztályharc alapján áll.

Utána Fónagy János doftanai rab jelentéktelen tanuvallomása, majd Finker Armin tanuzása következett. Ezzel a mai tárgyalás végét is ért. Holnap reggel hallgatják ki Olteanu-Kereszturyt s ezzel a bizonyítási eljárás befejeződik. Hétfőn kerül sor a perbeszédekre s ezek mintegy tiz-tizenöt napig is eltarthatnak, hiszen csak a védők száma tizenöt.

— Előkészületek az Erdélyi-ügy főtárgyalására. Budapestről jelentik: November 8-án kezd a budapesti büntetőtörvényszék Schandltanácsa Erdélyi Béla nagy bűnyének főtárgyalását. Tekintettel arra, hogy a tanuk nagy része külföldi, a tanács nagy súlyt helyez arra, hogy a külföldi tanuk idejében értesüljenek az idézésről és minden lehető elkövet, hogy a külföldről idézett tanuk meg is jelenjenek. — November 8-ikára idézte meg a törvényszék az összes budapesti tanukat, akiket turnusokban fognak kihallgatni. November 8-ikára idézte meg a bíróság a millstatti tanukat is, akikkel megnyitják a tanuk kihallgatását. November 10-11-re idézték meg a bécsi és más ausztriai tanukat, míg a Berlinben és más németországi városokban lakó tanuknak az idézése november 20-22-ikére szól. A berlini magyar követség utasítást kapott, hogy a mennyiben a berlini és németországi tanuk előleget kérnének utazási és ellátási költségeikre, ezt a berlini magyar követség a magyar kincstár terhére folyósítsa a számukra.

A Graf Zeppelin elrepült a Rajna fölött.

A megszálló-csapatok tiltakoztak a léghajó manővere ellen.

Londonból jelentik: A Daily Express mai számban foglalkozik a Rajna-területek megszálló serege parancsnokságának tiltakozásával, melyet a Graf Zeppelin próbautja miatt jelentett be. Mint ma megírtuk, a megszálló seregek parancsnoksága tiltakozott az ellen, hogy a Graf Zeppelin a megszállott területek felett repült el. A lap szerint Anglia lakossága megértéssel fogadta a nagy kereskedelmi jövő előtt álló léghajó angol területek felett való átrepülését és így a Rajna-bizottságnak sem lehet ellene kifogása, annál kevésbbé, miután a megszálló seregeknek már régen ki kellett volna iriteni a Rajna-területet.

Letartóztattak Aradon egy világjárót.

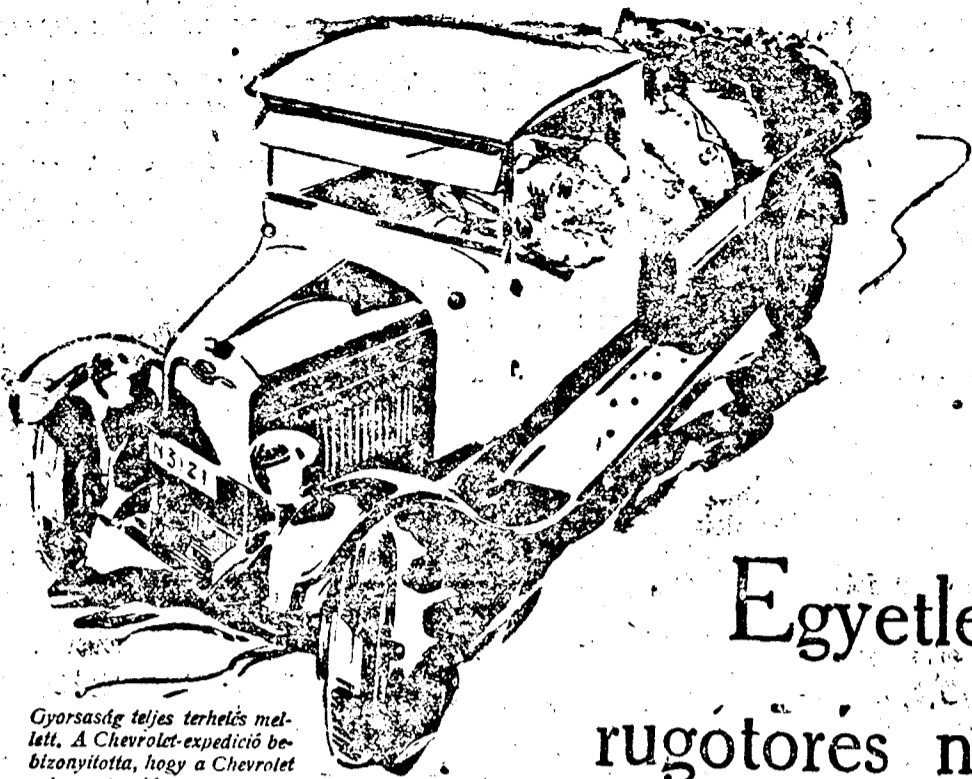
Tizennyolc éves román diák kerékpáron indult Európát tanulmányútra, de nem volt rendszám a biciklijén.

(Arad, október 5.) Az Aradot tulgyakran látogató világjárók kezdenek már unalmassá válni. Ezt az embertípust a háború utáni idők termelték ki magukból, mint annakidején a valutásibereket. A különbség csupán az, hogy a világjárás mégis csak becsületesebb és rokonszenvesebb foglalkozás, mert hiszen aki elindul erre a nagy útra, azt rendszerint a sport, vagy a tudnivalóság szenvedélye fűti. Amikor azonban mindennapra esett egy-egy globetrotter, unalmasak, közömbösek lettek a közönség előtt. Ha feltűnnek az uccán fantasztikus öltözetükben, már meg sem fordultak utánuk az emberek. Ma aztán egy olyan világjáró érkezett Aradra, akivel érdemes foglalkozni. Nem is világjáró, mert csupán Európát akarja bejárni kerékpárjával és az előirányzott harmincezer kilométerből eddig ötezerkétszázat tett meg.

Az aradi rendőrséghez ma délután egy fiatal biciklistát állítottak elő, aki elsősorban azért tűnt fel a rendőrnek, mert szokatlan ruhába volt öltözve, másodsorban azért, mert nem volt szám a kerékpárján. A fiatalember mosolyogva követte a rendőrt és amikor jegyzőkönyvet akartak felvenni tőle, kijelentette, hogy másnak nem hajlandó valamást tenni, mint magának a prefektusnak. A kommisszár meglepődött a különös kívánságra és azután arra gondolt, hogy bizonyosan valami nagy fontosságú dolgot akar elárulni a rejtélyes biciklista, hát bejelentette Filotti Zamfir rendőrprefektusnak. A prefektus szobájában először is az ifjú kivette zsebéből kerékpárjának számát, ami utközben leesett és nem volt alkalma még visszaerősíteni, azután előszedte igazolványait és megmutatta a prefektusnak. Az igazolványokból pedig a következők tűntek ki:

Az ifjút Curelea a Mirceanak hívják, jövő hónapban lesz tizennyolc esztendő és jövő szeptemberben érettségizik le a bucuresti-i állami kereskedelmi iskolában. Tanulmányait magánaton végzi és ezért van ideje arra, hogy most az iskolai év megkezdése után elindulhatott tervezett nagy útjára. A fiatalembernek csupán az a célja, hogy tanulmányozza Európa összes országainak iparát és kereskedelmét és ha hazaérkezik, tapasztalatairól könyvet fog írni. A rendkívül ambiciózus és vállalkozó szellemű ifjú az utóbbiakat okmányokkal igazolja, amennyiben felmutatta a kereskedelmi iskola igazgatójának levelét, amely bizonyítja, hogy a fiatal diák anyagiak hiányában kénytelen kerékpáron megtenni európai tanulmányútját. Eddig meglátogatta a regát nagyobb városait, volt Erdélyben és bejárta Bulgáriát. Egész Európára szóló utlevele van és holnap reggel akarja elhagyni a curci határon keresztül Romániát, ahová tíz hónap múlva tér vissza.

Filotti Zamfir rendőrprefektus őszinte melegséggel kívánt szerencsét a fiatalembernek és saját zsebéből segélyt utalt ki számára. Curelea Mircea természetesen minden bántódás nélkül szabadon engedték és az első dolga az volt, hogy ráerősítette kerékpárjára a leszakadt számot.

Gyorsaság teljes terhelés mellett. A Chevrolet-expedíció bebizonyította, hogy a Chevrolet a legfontosabb munkát végzi

Egyetlen rugótörés nélkül!

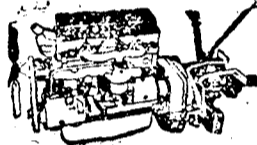
A Chevrolet-expedíció bebizonyította ennek a kocsinak az abszolút megbízhatóságát

A Chevrolet Cape Town-Stockholm expedíció a Fokföldtől Kairóig az esős időszakban jött — ezzel rekordot állított fel. Az 1 1/2 tonnás Chevrolet-teherkocsi az egész utat, legnagyobb részét 100%-os túlterheléssel, egyetlen rugótörés nélkül tette meg.

Ez a bizonyítéka a Chevrolet szilárdságának és megbízhatóságának. Éppen ezért — mert ennyire megbízható, gyors és alacsony üzemeltetési költségű — a Chevrolet-teherkocsi több hasznosítható tulajdonságát, mert naponta több rakományt szállít és renkiül ritkán szorul javításra.

Az erőteljes Chevrolet felülvezérelt szelepes motor lehetővé teszi a gyors menetet, minden megerőltetés nélkül. A szilárd alváz, a hátsó tengely és a rugók teljes terhelést biztosan szállítanak a legrosszabb uton is, amint azt a Chevrolet-expedíció meggyőzően bebizonyította.

Kérdezze meg a helyi képviselőt, miképp használhatja a Chevrolet-kocsit saját szállítási feladatainak gyorsabb, gazdaságosabb lebonyolítására. Tetszetős szekrények kaphatók minden igénynek megfelelően és mind azonnal szállítható.

A Chevrolet felülvezérelt szelepes motor speciálisan úgy van építve, hogy sok ezer mérföldet szaladhasson minden különösebb figyelem nélkül.

LEONIDA & Co. - BUCUREȘTI
ARAD. — FRAȚII BODEA
Fiókok és képviseletek egész Romániában

CHEVROLET KERESKEDELMI KOCSIK

„Félmillió volt és most örültnék tartanak.”

Egy fe'dult idegzetű motrona fantasztikus bejelentése az aradi városházán. Visszakövette a városiő lebon'ott faházát Balkányi fényképész elvált és tönkrement felesége.

(Arad, október 5.) Mintha a Szivek harca című rémregény ezerkilencszázötvenedik oldaláról szakították volna ki ezt a történetet. Az aradi városháza folyosóján csoportosan mentek a tisztviselők hazafelé, háromnegyed kettő volt és a délelőtti kemény munka után biztatón csillogott az íróasztal robotosai előtt az otthon várakozó, felterített asztal, a nyugalom és pihenés. De váratlanul beállított egy öreg, őszhajú, kopott bundába öltözött, zilált arcvonású asszony és határozott léptekkel haladt Olariu István városi vezértitkár irodája felé. A vezértitkár is éppen hazakészült és meglepetten tekintett az íróasztala elé álló késői ügyfélre.

— Mit óhajt? — kérdezte.

— Igazságot, semmi mást — volt a válasz. — Egyedüli reményem az, hogy vezértitkár ur igazságot szolgált nekem és megmenti az életemet.

A szokatlan bevezetés és az asszony izgatott hangja arra készítette Olariu Istvánt, hogy elhalassza a hazamenetelt és végighallgassa az asszony előadását, amely vagy az Élet szeszélyéből megvalósított rémregény, vagy egy teljesen beteg agy fantasztikus kitálasása.

— Amiért idejöttem, — kezdte meg a történetet — az a házam kérdése, de ha akarja, elmondom egész kálváriámat, amelyből láthatja, hogyan tettek tönkre és félmillió lejes vagyon tulajdonosából hogyan lettem földönfutó koldus. A házam ügye, ami idetartozik, a következő:

— Három évvel ezelőtt az őttemetben

építettem egy kis deszkaházat — másképpen nem tudtam lakáshoz jutni. Az asztalossal tudom bizonyítani, hogy ezresembe került a ház. Berendeztem, rendbehoztam és három hét múlva menekülni kellett belőle, mert egy Papp nevű csász agyon akart verni és többször az életemre tört. Otthagytam mindent. Bucuresti-be utaztam. Pénzem elfogyott és a Gara du Nord-on összeestem az éhségtől. Betettek ott egy asilba (menedékház) és ott szenvedtem két hosszú évig. Amit ott láttam és végigéltem, tönkretette az idegeimet. Végre el tudtam menekülni, visszajöttem Aradra. A deszkaházat kerestem. Eltűnt minden butorommal együtt. Azt mondják a város bontotta le. Adják vissza a házamat és a butoraimat.

— Kicsoda maga tulajdonképpen? — szakította meg a szóradatot Olariu vezértitkár. És a panasz szüntelenül folyt tovább a szintelen ajkáról.

— A férjem Balkányi Antal fényképész, román királyi udvari szállító. Évekig Bucurestiben dolgozott, ismerte mindenki. A férjem aztán Amerikába költözött, Detroitba és én elváltam tőle. Bizonyítani tudom, hogy félmillió vagyonom volt.

Az asszony végigsimított összekuszált haján

Dohnányi — Kitényi
október 19.
Schubert hangversenye.

és folytatja... azt mondták, mindez nem igaz és bolond vagyok. De László igazgató ur a Marmarosch, Blanc-bankból, nem bolond és ő bizonyítani tudja, hogy négyszázezer lejes bankbetétem volt Aradon, több bankban. Ezt kaptam férjemtől, amikor elváltunk. És mindenemből kifosztottak. Nemcsak mondom ezt, de bizonyítani tudom, hogy melyik holmim hol van és ki csalta el tőlem a pénzemet. Az ékszerem, az ezüstjeim, a többi holmim mind másé már és én ebben az egyetlen kabátban maradtam.

— Kérem, ne adjon csak a ház ügye tartozik — szakította ismét felbe a vezértitkár, aki behívta a szolgát és Dirlea Vazul gazdasági tanácsosért küldte, hogy megkapja a kellő felvilágosítást. De már két óra volt és a hivatalok készen távoztak. Most nem tudok magán segíteni — mondotta Olariu — majd megnézem az ügyét. Jöjjen fel hétfőn délelőtt hoztam.

— Szolgálhatson nekem igazságot, min-

dent bebizonyítok, — mormolta az asszony — ehhezek, fazoni...

Egy kéklő bankjegy diszkrétén átszúrt a vezértitkár tárcájából a reszkető kezébe.

— Nem tudom elfogadhatom-e, félmillióm volt, uriaszony voltam, szép és elegáns...

— Fogadja csak el és jöjjen hétfőn.

Lefelé haladunk a lépcsőkön, a városháza már teljesen néptelen. Nyomunkban baktat az asszony és folyton hallom, amint maga elé sutogja:

— Azt mondták bolond vagyok, pedig bizonyítani tudok mindent. Félmillióm volt a bankban, elegáns uriaszony voltam és most szükségemben tengődöm. És a férjem Amerikában gazdag ur... a Sors ezt csinálta velem...

S Olariu vezértitkár elgondolkozva mondja az uton: Vajjon melyik a kettő közül. Örült, vagy szerencsétlen?...

Marosi Rudolf.

Karácsonyi és egyéb alkalmi ajándékokat

saját árban vásárolhat a

Grallert-féle végeladáson

Arad, Bul. Regina Mária 18. (Polg. Takp. épület.)

Órák! Ekszerek! Disztárgyak!

bizottság olyértelemben döntsön, hogy a város a belügyminiszteriumot kéri meg, intervenáljon a 350.000 lejes követelés kiegyenlítése érdekében. Amennyiben az intervenció ismét eredménytelen lesz, a belügyminiszterium határozza meg, mit csináljon a város. Pereljék-e a közoktatásügyi minisztert a Legfelsőbb Közigazgatási Tanács előtt, vagy törölik a tartozást. A bizottság elfogadta a javaslatot.

Ujból kifosztottak egy aradi tanyát.

Rejtélyes módon elvitték egy aradi földbirtokos egész lakberendezését. — A rendőrség tehetetlen a megismétlődő betörésekkel szemben.

(Arad, október 5.) Mai számában jelentette az Aradi Közlöny, hogy egyik aradi uradalomban vakmerő fosztogatást követtek el és a mai napon ismét hasonló büntényről érkezett feljelentés az aradi államrendőrséghez. Dsuek Vladimir aradi földbirtokosnak a Curtici (Kütösi)-ut mentén van a tanyája. A tanyán szép, villászerű épület áll és az épületben lévő lakószobákat kifosztották ki az éjszaka, valószínűleg ugyanazon tettesek, akik a tegnapiétti fosztogatást elkövezték. Eddig még nem sikerült megállapítani, miképpen jutottak be a betörők a gondosan elzárt épületbe, amely sohasem maradt őrizetlenül. Miloš komisziár és Rusztig István mentek ki a helyszínre és a lefolytatott vizsgálat annyit kiderített, hogy a kaput álkulcscaal nyitották ki, behatoltak a lakásba és onnan több százezer lej értékű ruhaneműt, szőnyeget, ágyneműt raboltak el.

Feltűnő, hogy a betörők végre tudták hajtani tettüket anélkül, hogy valaki észrevette volna és elhordták a sok rablott holmit anélkül, hogy az épületben tartózkodók közül valaki látta volna őket. A rendőrség egyelőre tehetetlenül áll a napról-napra megismétlődő betörésekkel és fosztogatásokkal szemben. Az éjszaka tartott razzia alkalmával több gyanús embert sikerült előállítani, de bizonyítékok hiányában mindnyájukat szabadon engedték. A rendőrség detektívei ismerik az összes aradi nyilvántartott betörőket és fosztogatókat, akik közül számosnál tartottak házkutatást, de minden eredmény nélkül. A nyomozás valószínűleg tartja, hogy a legutóbbi betöréseket nem aradi, hanem más városból Aradra érkezett betörők kövezték el. Ezen az alapon folyik tovább a nyomozás, de eddig eredmény nélkül.

HA NEM PÉLDÁNYONKÉNT VESZI MEG AZ „ARADI KÖZLÖNY“-t, hanem havonta 90 lejért előfizeti, csak 3 lej 60 baniba kerül egy példány.

Szenzációs ujtás.

Vasárnap délelőtt fél 12 órakor

MATINÉ:

„Postás kisasszony“

Corinne Griffithel, teljes zenekarral

az Erzsébet slágermozgóban

TELEFON 70. ERZSEBET SLAGERMOZGO TELEFON 70.

MA, d. n. 5, 7 és 9 órakor: III. rész

Ivan Mosjoukine: Rejtelmek háza.

Vasárnap Harold Lloyd-premier: „NE IZGASD MAGAD.“

Jön! Bettauer világhírű erotikus regénye: „Elszabadult erkölcsök.“ Csak felnőtteknek.

Majdnem megismétlődött a Párisi Nagy Áruház 25 év előtti tüzkatasztrófája.

(Budapest, okt. 5.) (Budapesti szerkesztőségének távirati jelentése.) Ma reggel 8 órakor a Párisi Nagy Áruház első emeletén lévő konfekciós osztályban tűz ütött ki. A tüzeset híre pillanatok alatt elterjedt a városban és csakhamar az emberek ezrei állottak az Andrassy-uti palota előtt. Városszerte rémhíreket terjesztettek el, úgy, hogy a tömeg nőtön nőtt s az Andrassy-uton teljesen megakadt a forgalom. A pánik oka az volt, hogy az emberek a 25 év előtti borzalmas tüzkatasztrófa

megismétlődését várták, amikor tudvalevőleg porig leégett a Páris Nagy Áruház és rengeteg ember a tűz martaléka lett. A rendőrségnek nagy számban kellett kivonulnia és csak a lovasrendőröknek sikerült a tömeget részben szétszórni. A tűz egy szekrényből tört elő és áterjedt a pultokra. Három kerület tűoltóságának derckas munkájába került a nagyobb veszedelem elhárítása. A városban még most sem csillapodott le teljesen az izgalom.

Irodalom és művészet Somogyi Nusimenyasszonya lett egy ismert grófnak.

(Budapest, október 5.) Október első napjaira valószínűleg egész különös meglepetésben lesz része Budapest-színházlátogató közönségének.

Beműnket semmi néven nevezendő diszkrétció nem köt és így elinesélheflük, hogy Somogyi Nusival kapcsolatban hoznak az elkövetkező hetek színházi szenzációt.

Somogyi Nusl megvált a színpadtól s néhány héten belül férjhez megy egy ismert arisztokratahoz, sulyos történelmi név viselőféhez, aki ha politikai életben eddig nem is szerepelt, családi és vagyoni nexusai révén egyik első mágnása az országnak.

Október első napjaiban tervezik az esküvőt, amikor rövid pár hétre, a nászutra szabadságot kapna a művésznő a színházról. A terveket szerint csendes búcsút venne pályatársaitól és végleg visszavonulna férjével hatalmas birtokára.

* Bánhegyi Ilona az aradi társulat új társalgási színésznője. Jelentettük mai számunkban, hogy ugyszólván teljesen megalakult az aradi társulat s még csak egy társalgási színésznő, drámai szende szerepköre betöltetlen. Mára ennek a pozíciónak kérdése is megoldást nyert, amennyiben Szendrey Mihály színgazgató leszerződött Bánhegyi Ilonát, a budapesti Vigszínház tagját és ezzel egészen kompletté vált az aradi színtársulat. A színházi szezon, mint ismeretes, Annie Nichols amerikai vígjátékával: az Ábris rózsájával indul meg, még pedig október 13-án, szombaton

Kubelik
egyetlen hegedűestje
október 14. Esti
Jegyek: Sándor Ferencnél.

este és ez már végleges időpont. A társulat tagjai a jövő hét elején gyűlnek össze és hétfőn meg is kezdődnek a társulati próbák.

* Amerikában vízeséssel pótolják a színház függőnyét. Newyorki jelentés szerint Philadelphia városában most nyílt meg egy moziszínház, amelybe a felvonások végén a függőny lebecsátása helyett egy vízesapó nyitnak ki, aminek az a következménye, hogy a színpad felső részéből sűrű vízesés esik le a színpad alsó részére. Ez a vízesés a színpadot épügy elzárja a nézők tekintete előtt, mint a legvastagabb bársonyfüggöny. Emellett ez a vízesésfüggöny fölfriessíti és lehűti a levegőt. Alul a vizet egy medencébe gyűjtik. Az ilyen vízesés-függönyökön fényszórókkal nagyon hatásos megvilágítást tudnak elérni.

* Zenei esemény lesz Aradon a Szántó-Wells zongorakettős csütörtöki bemutatkozása, amely elé lázas érdeklődéssel néz a város zeneérett közönsége. A Bach-Liszt zene megrázó szépségei, amelyek teljes mivoltukban domborodnak ki a Szántó-Wells-együttes interpretálásában, ritka zenei élvezetet fognak nyújtani. A jegyek elővételben Sándor Ferencnél kaphatók.

A közoktatásügyi minisztérium rossz fizető.

Aradváros nem képes behajtani 350.000 lej követelését Anghelescu miniszteriumától.

(Arad, október 5.) Az interimár-bizottság mai ülésén Berzovan János, a pénzügyi szolgálat főnöke beszámolt arról, hogy a városnak már 1923 óta nagyobb követelése van az államtól, azon a címen, hogy az állami iskolák és elemi iskolai tanítók részére pénzt folyósított, amit vissza kellett volna kapnia. A város az évek során több ízben intervenált a közoktatásügyi miniszteriumnál, hogy a körülbelül 350.000 lejt kitevő követelését egyenlítse ki, azonban eredménytelenül. Kéri az interimár-bizottságot, mlután a követelés amugy is behajthatatlan, adja meg az engedélyt a törlésre.

A javaslatra Robu János dr. elnök kijelentette, hogy az interimár-bizottság nem veheti magára a felelősséget a törlésért. Javasolja, hogy a

A pénzügyigazgató törvénytelennek mondja Miclosi dr. adóletiltó eljárását.

Kommunikében figyelmezteti a hátralékosokat, fizessék ki adójukat a letiltásra való tekintet nélkül.

(Arad, október 5.) Ma újabb fordulatot vett az a harc, amely az aradi pénzügyigazgatóság és dr. Miclosi Emil aradi ügyvéd között dúl, az ügyvéd másfél millió lejes követelése ügyében. Az Aradi Közlöny részletesen beszámolt a küzdelem egyes fázisairól, amelynek során az ügyvéd lefoglalta a pénzügyigazgatóság követeléseit az adózókkal szemben. Ez ügyben ma a pénzügyigazgatóság a következő hivatalos kommunikét intézte Aradváros adózó polgáraihoz:

Az aradi pénzügyigazgatóság nyílt a közönség tudomására hozza, hogy azok az adózók, akik fizetési letiltást kaptak dr. Miclosi Emil től, fizessék ki adójukat, mert a letiltás érvénytelen és törvénytelen. Az államkincstár ellen felmerült követeléseket csak költségvetési úton lehet behajtani, a számvévisés tör-

vény értelmében és ezért az állam egyetlen hitelezője sem hajlandó be követelését oly módon, mint ahogyan azt más polgárokkal megteheti. Ilyen értelemben hozott döntést maga a timisoarai (temesvári) tábla is 1927. február 7-én hozott 5845. számú ítéletében.

— Felszólítjuk ezért a hátralékos adózókat, hogy fizessék ki haladéktalanul adójukat, nehogy végrehajtsák őket. Ezt annál is inkább megtehetik, mert ha akarnák, sem tudnák bírói letétbe helyezni a letiltott összeget, miután a számvévisés törvény határozottan megtiltja a bíróságnak, hogy az államnak járó pénzeket letétbe fogadjanak el. Így az a tisztviselő, aki ezt mégis megteszi, büntetés alá esik.

Nicolescu Amilcar pénzügyigazgató.

Megegyezés jött létre az október hetedik felvonulások ügyében,

de azért egész Ausztriában leirhatatlan az izgalom. — Dr. Buresch tartományfőnök a megegyezés folytán optimisztikusan ítéli meg a helyzetet, a vagonosok azonban menekülnek Bécsújhelyre, amely valóságos hadszíntérre változott. — Alsó-ausztria helyőrségeit Bécsújhelyre vezényelték, ahová eddig 300 újságíró érkezett.

(Az Aradi Közlöny bécsi tudósítójának távirata.) Ausztria lakossága leirhatatlan izgalommal várja az október hetedik eseményeket. Bécsújhely ma már valóságos hadszíntérre hasonlít. Folyton érkeznek katonai és rendőri csapatok. Tegnap már őrijáratok jártak be a várost, mintegy az elkövetkezendő vasárnap főpróbájaként. A nagyszámú gyalogyságon kívül tüzérség, műszaki osztagok és dragonyosok érkeztek a városba. A bécsi dandárparancsnok is itt ült fel vezérkarával együtt hadiszállását és a katonaság, csendőrség és rendőrség állandó gyakorlatokat tart.

A lakosság nagy félelemmel várja a vasárnapot, órára annak, hogy az illetékesek állandó megnyugtató nyilatkozatokat tesznek közzé.

A vagonos emberek a Semmeringre, Badenbe és Bécsbe utaznak. Az iskolák és kereskedések szombaton zárva maradnak.

Szombat reggeltől vasárnap reggelig szigorú alkoholtilalmat rendeltek el. A lakosság két-három napra való élelmiszert vásárol be, amit a kofák üzscacélokra használnak ki.

Az összes szállodai szobákat lefoglalták a tömegesen érkező külföldi újságírók, akiknek külön hadiszállásuk van. Eddig háromszáz újságíró érkezett meg Bécsújhelyre.

A kiadott rendeletek szerint a felvonulók külön pályaudvarról érkeznek és indulnak és vasárnap este kilenc óráig el kell hagyniok Bécsújhelyt. A hatóságok nagy előkészületeket tettek a rend biztosítására.

A csendőrségen kívül ma Bécsújhelyre rendeltek valamennyi alsóausztriai helyőrséget. Az öt-nyolc gyalogezredet, amely Bécs háziezrede, ma bevagonizrozták. A katonák zenekarral, feltűzött szuronnal vonultak végig az uccákon. Ugyan csak Bécsújhelyre rendeltek a hainburgi és stockeraui ezredeket.

Azok a megbeszélések, amiket dr. Buresch tartományfőnök a tegnapi nap folyamán egyrészt a Heimwehr, másrészt a szociáldemokraták vezetőivel folytatott, teljes megegyezésre vezetett.

Mindkét párt elfogadta a tartományfőnöknek az október 7-iki felvonulások szabályozására tett javaslatát, amely a két felvonulás tér és időbeli szétválasztását célozza, úgy, hogy azok most már mindenféle surlódás nélkül folyhatnak le.

A megegyezés értelmében a Heimwehrek felvonulása délelőtt 9 órakor kezdődik meg és a főtéren áthaladva fél tízenkettőkor ér véget, ami után a Heimwehr-formációk az Ungar-gassei tornahelyen gyülekeznek. A szociáldemokraták felvonulása déli

12 órakor kezdődik meg. Ezek ugyancsak átvonulnak a főtéren. Mindkét felvonulás a rendtartó közegek által megjelölt útvonalon fog lefolyni. Mindkét felvonulási terep között egy semleges zónát létesítenek, amelyet erős rendőri és csendőrcsapatok szállnak meg.

Dr. Buresch alsóausztriai tartományfőnök ma magához kérte a bel- és külföldi sajtó képviselőit és részletesen informálta őket a várható bécsújhelyi eseményekről.

A tartományi főnök a legnagyobb optimizmussal nyilatkozott és kijelentette, hogy a tegnapi megegyezés után nem kell tartani rendezetlenségektől.

A két tábor más helyen és más időpontban vonul fel, különben is az állami hatóságok a legmészszebbmenő intézkedéseket fogantatosították a nyugalom és rend biztosítására.

Az esti bécsi jelentések arról számolnak be, hogy a bécsi politikai véderőszövetségi szervezetek vezetőinek határozta következtében a bécsi szociáldemokrata-párt tagjai október hetedikén Bécsújhelyre utaznak.

Kedélyes vámvizsgálat Jimbolian.

Amikor az utasok kedvük ellenére kénytelenek Temesvárra utazni. A hivatalos közegeket is magával vitte a váratlanul elindult vonat.

Jimbolia, a kis jugoszláv határmenti mezővároska az utóbbi időben meglehetősen gyakran hallott magáról. Ez alkalommal azok fogják emléket jól eszükbe vézni, kik a napokban Jugoszláviából jöve ott akartak leszállni a Simplonból. Tudvalevőleg a román vám- és utlevélvizsgálat Jimbolian történik és hogy az nem mindig szolgál valami nagy élvezetére az utazóközönségnek, bizonyítja az alábbi eset is:

A vonat beütésével egyidejűleg a grani-osárok kordona veszi nyomban körül a vonatot és arra élve se be, se ki, senki fia sem mehet, míg a vámosok árgus szemmel mindent fel nem forgattak.

A vámosok alaposágát azonban a vonat vezetője — úgy látszik — nem mindig hajlandó honorálni és így történt, hogy a szóban forgó alkalommal vonatát szép csendben, minden feltűnés nélkül utjára indította.

Nosza lett nagy elképedés és ijedelem azok között, kik Jimbolian akartak leszállni. A vonat azonban már teljes sebességgel rohant, magával vive dühöngő utasait — a vá-

mosokkal és és rendőrökkel egyetemben. — A nagy szitkozódásra természetesen beállt a szigorú kalauz is, aki menten megbírságolja a jegy nélkül utazó társaságot. Hiába minden szabadkozás, ő nem törődik az előzményekkel és csak a paragrafus kéréseket utasítása szerint hajlandó eljárni.

Történetesen sem a vámosok, sem pedig a kisérőkben levő kirendelt rendőrök sem tudták igazolni hivatalos mivoltukat, nem lévén véletlenségből karnetjük maguknál, természetes őket is „privát” utasoknak minősítette a derék kalauz. Hogy e felfogását nem mindenben helyeselték az érdekelték és hogy ebből kifolyólag milyen véleménycsere fejlődött ki a vonaton, azt élénken el lehet képzelni. A nótáve azonban az lett, hogy az egész jegy nélkül utazó társaságot Temesvárt a forgalmi irodába kísértette be a kalauz, ahol jegyzőkönyvet vettek fel és a „privát” utasokkal bizony megfizettetették a Jimbolia—Temesvár közti ut menetdíját, a megfelelő büntetéssel egyetemben. Hogy a hivatalos közegekkel mi történt, nem sikerült megtudni, de nem lehetetlen, hogy a közlekedésügyi minisztérium pereelni fogja a pénzügyminisztert és belügyminisztert, közegeinek be nem hajtható bírsága miatt.

A „privát” utasok meg mit tehettek egyebet, új jegyet vettek drága pénzen Jimbolian és a legközelebbi vonat indulásáig törhették a fejüket, kit okoljanak az okozott időmulasztáson kívül finánciális káraikért. Mert a velük együtt utazó külföldiek, kik szemtanui lehetnek az épületes jelenetnek — praksisukban nem fordulván elő hasonló különös vámvizsgálat — sajnálkozó csodálkozáson kívül nem igen lehettek a pörüljártak segítségére.

APOLLO

Ma, szombaton 5, 7 és 1/10 órakor
Minden előadáson a világhírű

Vécsey-duo
kétongorás búcsuhangversenye.

Utána premier:

RIN-TIN-TIN
London réme.

URANIA

MA, szombaton 5, 7 és negyed 10 órakor

Világbajnoknő
(Mikor a feleséged sportol)
Szenzációs sportvígjáték. Főszerepben:
LEE PARRY, HENRY STUART

A holnapi vasárnapi szenzációs

!! MATINÉK !!
APOLLO APOLLO

Ketten egy szekrényben.

Willy Fritsch-el.

URANIA URANIA

Vakációt a férjeknek.

Lilian Harvey és Harry Halm.

— Sikerrel járt az autógíroskop brüsszeli bemutatója. Brüsszélből jelentik: La Cierva tegnap a repülőtérén sok ezer főnyi tömeg jelenlétében bemutatta autógíroskopját, ami nagy sikerrel járt. A szárny nélküli repülőgépet feltalálója legközelebb Berlinbe megy.

Szántó Gizi — June Wells kétzongorás klasszikus hangversenye okt. 11-én. Jegyek: Sándor Ferencnél.

H I R E K.

Október 6.

**Gyásznap. És mégis olyan csak, mint a többi: csendes és elszürkült a lühtelen oly hűvössé vált őszben. Régi emlék. Arról, hogy valamikor 13. kik tanatikusan hitték az emberi szabadságban, akik küzdöttek, harcoltak, tényleg életüket és vérüket áldozták az eszméért. Hetvenkilenc éve immár, hogy egy hajnalon megperdültek a dobok az aradi várban és katonacsapatok négyoszögébe zártan várták a szabadság vértanúit a halált. Katonák, táborno-
kok voltak ők is, hülönböző nemzetiségűek és anyanyelvűek, a Szabadság katonái és táborno-
kai. Akkor úgy történt, hogy az istennő zászlaja porba hullott és katonái sorsítzek és akasztófaik ölték a sáncárkákra. Ma csak és némi visszaemlékezés, hogy voltak valaha legendás hősök is a messi multban, egy csendes alapítványi mise a muoritákról és az idő kereke zúgva rohan tovább. Mégis akárhogyan; mártírok, halottak, gyászúnnepnek, legendák és elszürkülések — az Eszme él és örök.**

— **Georgescu prefektus vasárnap érkezik haza.** Ma távirat érkezett az aradi prefekturára, amelyben Georgescu János megyei prefektus, aki jelenleg Párisban tölti szabadságát, értesítette a megye vezetését, hogy vasárnap éjszaka érkezik vissza Aradra. A prefektus már hétfőn átveszi hivatala vezetését.

— **Amerika nem ismeri el a szovjetet.** Newyorkból jelentik: Az amerikai kormány nemrég azzal a gondolattal foglalkozott, hogy elismeri a szovjetet. Az Egyesült-Államokban lévő kommunista agitátorok mindinkább fokozódó tevékenysége azonban hamarosan eltérítették tervétől és most teljesen eljuttatta az elismerés gondolatát.

— **Küldöttek a helyzet Primo de Rivera és a spanyol király között.** Madridból jelentik: A „Daily Mail” egy nagy feltűnést keltő közlése arról számol be, hogy a külföldi utjáról hazatért spanyol király és Primo de Rivera között san-sebastiani találkozásuk alkalmával következményekben nagykihatású nézeteltérések támadtak. A király ezek következtében elhatározta, hogy Primo de Riverát állásáról való lemondásra szólítja fel. A diktátor azt kívánta a találkozás alkalmával, hogy a király írja alá a nemrégiben felfedezett összeesküvés részesei ellen hozott ítéletet, valamint tegyen nyilvános tanúságot arról, hogy a diktátor politikáját minden tekintetben helyesnek tartja. A király mindkét kívánságot a leghatározottabban visszautasította.

— **Éhínség Kínában.** Pekingből jelentik: Santung tartományban borzalmas éhínség pusztít. Több város és falu teljesen kihalt és a lakosok százával menekülnek más vidékekre. Naponta több száz halottja van az éhínségnek.

— **Adóvégrehajtás a volt prefektus lakásán.** Érdekes foglalkási ügye volt ma B o n e u Vazul volt prefektusnak, akinek lakásán 900 lej adó címén foglaltak. A volt prefektus most kérvénnyel fordult a városhoz, bejelentve, hogy egy kisajátításból kifolyólag neki 1500 lejes követelése van a várossal szemben. Kéri eh-
ből kiegyenlíteni az adótartozását. Kérését az interimár bizottság teljesítette.

— **Mennyért huzzák fel a városháza óráját.** Az aradi városháza tornyán lévő órát az aradi Ascher és Társa-cég huzza fel naponta és ezért a munkáért 8000 lej évi honoráriumot kap. Most érdekes kérvény érkezett a városhoz, amelyben a cég hivatkozik arra, hogy amikor az óra nem járt jól, naponta kétszer kellett felhuzni. Kéri tehát a várost, állapítson meg napi külön öt lejt a másodszori felhuzásért. Ma tárgyalta a kérést az interimár-bizottság, amely kimondotta, hogy az Ascher és Társa-cég az évi nyolcezer lejért akár kétszer is köteles a városháza óráját felhuzni.

— **Visszahívják Magyarországról a Népszövetség megbízottját.** Budapestről jelentik: Sir Arthur Salter, a Népszövetség pénzügyi bizottsága elnökeinek budapesti tartózkodásával kapcsolatban az a hír terjedt el, hogy a Népszövetség Tyler megbízottját, miután a szanálás sikerrel befejeződött, visszarendeli Genfbe.

— **Hányok a tüdőszanatórium leltárában.** Érdekes bejelentést tett az interimár bizottság mai ülésén dr. Cucu Vazul városi főorvos, aki beszámolt arról, hogy amikor Joanas Vasil tüdőszanatóriumi gondnok átvette a szanatóriumot visszahelyezése után Cetatean-Csaba városi tisztviselőtől, aki ideiglenesen látta el a gondnok teendőket, nagy hiányokat talált. A leltárak szerint a szanatórium-ból öt ágy, hét nyugágy, 24 lakat és más felszerelési tárgyak hánvoznak, amelyeknek nyomát sem találni. Cetatean kijelentette, hogy ő nem vette át leltár szerint a felszerelést és így nem tudni, hová lettek az eltűnt tárgyak. A kérdés körül hosszas vita fejlődött ki a bizottságban, majd Pausesti Miklós bizottsági tag javaslatára elhatározták, hogy új leltárt készítenek. A hiányzó tárgyakról a volt gondnoknak be kell számolnia és amennyiben ezt nem tudja megtenni, köteles értéküket megfizetni.

— **Egy német orvos a próbaházasság mellett.** Igen érdekes előadást tartott tegnap Bécsben dr. Rudolf Urbantschitsch, az ismertnevű ideg orvos „Mi a sexualitás?” címen. Az előadó definiálta előjáróban a sexualitás fogalmát, majd kijelentette, hogy a házasságkötéseket csak egy évi próbaidő után szabadna engedélyezni, úgy, ahogy az Japánban is szokásban van. Azok az egyének, akik egy egész életet akarnak egymás oldalán eltölteni — mondta többek között dr. Urbantschitsch — nem köthetik egymáshoz magukat, mint teljesen ismeretlenek. A mai házastársak ugyanis minden más együltérzés dacára ismeretlenek maradnak egymás számára, ha sexualis sajátágaik nem harmonizálnak. Egy nem hivatalos házassági próbaévet kellene bevezetni a tényleges házasságkötés előtt, amit a szülőknek támogatni kellene, mert így jobban gondoskodnának gyermekeik jövőjéről, mint az összes iskolabölcsességek.

— **Még egy aradi diák sikerrel érettségizett.** Mai számunkban beszámoltunk az aradi Molse-Nicoara-liceum szeptemberi maturánsairól. Technikai hiba folytán kimaradt Szilágyi Sándor neve, aki ugyancsak sikerrel állta meg helyét az érettségi torturák közepette.

— **Egyelőre nem adják bérbe a vámházakat.** Az aradi városi vámházak bérbeadásával kapcsolatosan — mint megírtuk, — Jaboda Margit aradi lakos kérvényt nyújtott be a város vezetéséhez és kérte, hogy a Radnai-, valamint a Nagyváradi-uton lévő városi vámházakat adják neki bérbe tíz esztendőre, egyenkint havi 500 lej bérért. A kérvényben elmondotta, hogy benzintöltő állomásokat akar a két helyen felállítani. Ma tárgyalta az interimár bizottság a kérvényt. Domán Sándor bizottsági tag kijelentette, hogy a város maga akar ilyen benzintöltő állomásokat létesíteni és ebben az esetben fenn kell tartani a vámházakat arra, hogy az állomásoknál alkalmazandó tisztviselők lakásban részesülhessenek. Ezért javasolja, egyelőre ne adják bérbe a vámházakat. A bizottság elfogadta a javaslatot és kimondotta, hogy addig, míg a gépjárműek elő nem terjesztik erre vonatkozó javaslatukat, nem adják bérbe a vámházakat.

— **Ideiglenesen bérbe adják a ligeti vendéglőt.** Schiller Lajos aradi vendéglős kérvényt nyújtott be, amelyben a városligeti vendéglőt kérte bérbe, addig is, míg a város mo-
zít csinál benne. Felajánlott ezer lej havi bért. Az interimár bizottság ma foglalkozott a kéréssel és kimondotta, hogy csak 2500 lej havi bérért adja ki a vendéglőt, hatvan napi felmondás mellett.

— **Astra-gyári munkások gyűlése a ligeti vendéglőben.** Klug János, az Astra-gyári munkások egyik vezetője, kérvényt nyújtott be a városhoz és október 24-ikére kérte a városligeti vendéglőt, abból a célból, hogy az Astra-gyári munkások delegáltjai beszámoljanak a munkásságnak az igazgatósággal folytatott tárgyalásokról. A város megadta a termet, azzal a kikötéssel, hogy a rendőrség és a katonai hatóságok engedélyezzék a gyűlés megtartását.

— **Kedden indul a Zeppelin Amerikába.** Berlinből jelentik: Eckner kapitány a legnagyobb meglepéssel nyilatkozik a Graf Zeppelin 35 órás próbatúráról. Kijelentette, hogy úgy a gépek, mint a léghajó többi készüléke teljesen kifogástalanul működnek. Nagyszerűen sikerült a Blau-gáz alkalmazásának sikere is. Az amerikai ut előtt a léghajó a jövő héten még egy utolsó próbautra indul, ami azonban csak egy-két óra hosszút fog tartani. Az Amerikába való indulás napját október hó 9-ikében állapították meg. Az uton a legénységén kívül tizenhat ember vesz részt, közöttük négy fizető utas, amerikaiak, akik haza akarnak térni. Utazásukért fejenként három-ezer dollárt fizetnek. A léghajó 12.000 levelet és 500 kilogramm súlyú csomagot, ezenkívül százhusz napra elegendő fűtőanyagot visz magával. Lakehurstban már nagyban készülődnek a Zeppelin fogadtatására. A Los Angeles-i amerikai léghajó a Zeppelin elébe fog repülni, amelyet a haditengerészeti kormány képviselői fognak üdvözölni.

— **Megkezdik az inségsújtotta vidékek segélyezését.** Bucarestből jelentik: A belügyminisztériumban ma gyűlést tartott az inséges vidékek segélyező bizottsága Inculec, Franasovici és Ciparianu miniszterek bevonásával. Elhatározták, hogy elsősorban nagymennyiségű tengerit, buzát és takarmányokat küldenek minimális áron az inséges vidékekre. Együttel elhatározták a munkanélküliség csökkentésére vasutak, közutak építését. Ezenkívül helyi bizottságokat fognak az egyes vidékeken létesíteni. A segélyelőcshoz a Vörös Kereszt közreműködését is ki fogják kérni s az országos gyűjtések eredményének felosztását is a helyi Vörös Keresztekre akarják ruházni. Végezetül pedig elhatározták, hogy a Banca Nationala után, a néphankoknak olcsó kamattal hiteleket folyósítanak. A bizottság holnap ismét ülést tart.

— **PATKÁNYOK ÉS EGEREK IRTÁSA LEGBIZTOSABBAN A RATOPAX-szal TÖRTÉNIK.** A Ratopax nem szörványosan öl, hanem teljesen kipusztítja a patkányokat és egereket. Kezelése végtelenül egyszerű, embernek és háziállatoknak nem árt. Olcsó, mert egy 115 lejes üveg tartalma elegendő egy nolgári házhoz. **ROMÁNIAI VEZÉRKÉPVISELETE. A CHEMOROM INSTITUT CHIMIC. SATU-MARE,** mindenkinek ké-
szséggel küld ismertetőt és bizonyítványt, melyek a kö-
zeletes hatékonyságot igazolják. Azon helyekre pedig, hol gyógyszerárakban vagy drogueriákban netán még nem volna kapható, 115 lej ellenében hérmévente küldi a Ratopaxot, mely szabadalmazva van, ugyszintén ki-
próbálva és ajánva minden illetékes bel- és külföldi ter-
dománvos intézmény és testület által.

— **Öt évi börtönre ítélték egy gyilkos könyvelőt.** Berlinből jelentik: Ma ítéltékett a berlini törvényszék Antony könyvelőre fe-
lett, aki szállásadóként egy késsel megölte. A mai tárgyaláson Strauch professzor szemléltető módon mutatta be, hogyan történhetett a gyilkosság. A bíróság végül Antony Ernát öt évi börtönre ítélt.

Gummi és gyógy haskótok
legelőnyösebb beszerzési forrása „Splendid”
Miklós Józsefné sz. Leopold Gizi rúzsokészítő szalon
jában, volt Batthyány-uca 17. szám.

— **Nagy kémszervezetet lepleztek le Bessarabiában.** Bucarestből jelentik: Bessarabiában az állambiztonsági hivatal nagyszabású kémszervezetet fedezett fel, amelyben a tighinai gazdasági iskola több tanára kompromittálva van. A szervezetnek állandó futárszolgálat volt Odesszával, Moszkvával. A mozgalom egyik vezetője Tarnowszky tanár-
nő, kimenekült az országból. Számos letartó-
tatás történt.

Mielőtt valódi
perzsaszőnyeget vesz
feltétlenül nézze meg a 5367
YILDIZ
kelési szőnyegmütermen készítményeit
Arad, Calea Saguna 119. (Választó-u.)

Kölcsönkönyvtár
(KERPEL-féle) a legnagyobb. Minden ul-
donság több példányban; havi díj 80, III. 60 lej,
vagy kötetenként 4, esetleg 3 lej. A könyvek
ujak és tiszták. — Botét 100 lej. Próbahónap havi
40, vagy 30 lej. Ifjs. és mesekönyvek díja 2 lej.

— Elmebajos mint esküdt. Berlinből jelentik: A büntetőtörvényszék ma kezdte meg Antony Erna 25 éves tisztviselő büntetésének tárgyalását. A tisztviselőt azzal vádolják, hogy ez év márciusában egy vita hevében leszurta Schüller Irma takarítót, a szállásadó-mőjét. A tárgyalás folyamán a védőügyvéd azzal a kijelentéssel lépte meg a bíróságot, hogy az egyik esküdt, egy L. nevű kereskedő, elmebaj miatt gondnokság alatt áll. Az elnök kérdésére az esküdt kijelentette, hogy az ügyvéd állítása megfelel a valóságnak. Az ügyész és védő egyaránt hozzájárultak ahhoz, hogy holnapra új esküdtet hívjak meg.

Jegyezze elő! **Jegyezze elő!**
Paul Wegener

— Sulyos kardpárbaj Budapesten. Budapestről jelentik: Kedden este az Erzsébet-körúti Santelli-féle vívóteremben sulyos kardpárbaj folyt le. A kardpárbajt dr. Minkusz János vívta két Hering báróval és a párbaj oka egy Bécsben történt sértés volt. A Hering testvérek segédei gróf Kinsky Rudolf és gróf Széchenyi József voltak, Minkusz János dr. segédei pedig gróf Salm Hermann és Bolgár Ferenc. A párbaj rendkívül sulyos feltételű volt, bandázs nélkül végkimerülésig. Előbb az idősebbik báróval vívta meg párbaját Minkusz dr. és sulyos vágást mért a báró fejére. Egy fél óra múlva az ifjabb báróval állt ki Minkusz és a báró Hering hosszabb sebet ejtett Minkusz fején. A felek a párbaj után nem békültek ki.

Legközelebb az APOLLO-ban
Paul Wegener

— Baj van az afgán nők fátyola körül. Simlából jelentik: Amanullah, Afganisztán királya — mint ismeretes — most érkezett haza Európából turnéjáról. Hazaérve megkezdte megnyugtatását, ami azonban nagy nehézségekbe ütközött. A férfi lakosság abba még beleegezett, hogy európai ruhát kelljen hordania, de erélyes tiltakozást váltott ki az a terv, hogy az asszonyok fátyol nélkül járjanak. A hatóságok ki sem merik bocsájtani az ezekről szóló rendeletet.

A németek legjobb színésze
Paul Wegener

— Medve volt az első utasa a Montreal és a Newyork közötti repülőjáratnak. Montrealból jelentik: Montreal és Newyork között tegnap kezdődött meg a rendszeres csomag-, levél- és személyforgalmat lebonyolító repülőjárat. Montreal polgármesterének üdvözlő iratát egy fiatal medvének a nyakára kötötték, amely ennek a repülővonalnak az első utasa volt. A repülőjárat első repülőgépet 50 kanadai repülőgép kísérte az utján.

Sif Az asszony, aki ölt.
Paul Wegener

— Kétszázézer lej a város szegényeinek. Aradváros vezetésége — mint minden évben — az idén is kétszázézer lej segílyt oszt ki a város szegényei között. A segílyek kiosztása már a közeli napokban megkezdődik.

— Villamoskocsik aluminiumból. Az autóbüliok előállításánál már régóta alkalmazták az aluminiumból. Most aztán az Österreichische Gemeinde Zeitung közlése szerint az északamerikai Clevelandban olyan közúti villamoskocsikat helyeztek forgalomba, amelyek legnagyobb részben aluminiumból készültek, csupán kerekeik, fékek, tengelyeik vannak acélból. A súlymegtakarítás közel 30 százalékos a régi rendszerü kocsikhoz képest. A kisebb súly jelentékeny megtakarítást jelent motorerőben. Az aluminiukocsinak négy motora van, amelyek egyenként 35 lóerősek. Az acélból készült villamoskocsik négy motora ezzel szemben egyenként 40 lóerős. Az aluminiukocsik előállítása tíz százalékkal többbe kerül, de a többletköltséget másfél év alatt kiegyenlíti a hajtóerőben való megtakarítás. Az új villamoskocsik lényegesen kisebb zajt csapnak és kevésbé koptatják a síneket.

— Gramofonok és lemez újdonságok F.agedusánél.
— Halmos Gyula fogász berlini tanulmányutjáról visszatért és ismét rendel.

Rudikülök, pénztárcák, koferek, iskolai táskák Hedusánél.

Pállukamérő (ic oló) 0-66-ig) hitelesített, kiszámitási táblázati könyvvel kapható Gáspár műszerésznél Arad, Telefon 315.

November második felében kezdik meg a lakók összeírását.

(Az Aradi Közlöny bucaresti tudósítójának távirata.) Az igazságügyminiszterium a következő kommunikét adta ki:

— A tegnapi nap folyamán egyes lapokban megjelent közlemények, amelyek a lakók statisztikai összeírásával foglalkoznak, tévesek, tendenciózusak s komolytalanok. A tényállás az, hogy a májusban megalkotandó új lakbérleti törvényhez szükséges adatok beszerzésének céljából az igazságügyminiszterium statisztikai osztálya meghízattást nyert az új törvényhez szükséges anyag összegyűjtésére. A statisztikák az 50.000-nél nagyobb

számu hákosokkal bíró városokból lesznek összeállítva. Az összeírás november második felében kezdődik meg és a rendőrségek közgei fogják effektuálni.

Ebben az ügyben egyebekben megbeszélést tartottak a bucaresti-i rendőrprefektus és a Kerületi Kapitányok bevonásával. A megbeszéléseken megállapították az összeírás legpraktikusabb formáját s megállapították a kérdésvék szövegét. A kérdésvék nem foglalkoznak a lakók jövedelmével és még kevésbé evakuálásával, annál is inkább, mert ilyen evakuálási statisztika összeállítása lehetetlen.

Öngyilkos lett egy timisoarai urileány, mert megbukott az érettségén.

Lumínállal mérgezte meg magát egy timisoarai gyógyszerész tizenöt éves leánya. — Codarcea Ilona tragédiája.

(Timisoara-Temesvár, október 5.) Az érettségi fronton, melyen már számosan esletek, ismét halálos végű bukás történt. A diákok éveik óta, amióta az érettségi vizsgálatot Angheliescu közoktatásügyi miniszter rendszere alapján tartják, nagyszámban nem is mernek nekimeneni a középiskola elvégzése után, inkább lemondanak róla, hogy egyetemre menjenek és nem álljanak az érettségizetők bizottság elé. Akik pedig mégis rászánják magukat, rettegve mennek érettségizni és azelőtt látják maguk előtt a bukást. Az elbuktak közül már nem egy annyira elkeseredett, hogy — látva nyolc legrszeből esztendőjeinek rajta kívül álló okokból bekövetkezett sikertelenségét — a halálba megy.

Most ismét öngyilkos lett egy előnközt érettségista, egy tizenöt éves, szépségének feljében levő fiatal leány, Codarcea Gyula timisoarai (temesvári) gyógyszerészek a leánya, Codarcea Ilona, aki a timisoarai (temesvári) Carmen Sylva leánynevet

ez év júniusában jó eredménnyel végezte el. A leány egész nyáron át szakadatlan tanulással készült az érettségire és vagy két hét előtt tért vissza Temesvárra, hogy nekimenjen az érettségi vizsgának. Az írásbeli vizsgálat sikerült is és Codarcea Ilona nagy reménységgel állott a szóbeli vizsga elé is.

Szerdán aztán villámcsapásként hatott rá, amikor kihirdették előtte az eredményt, hogy megbukott. A szülők látva leányuk fájdalomát, megosztalták és igyekeztek megnyugtatni. A leányt azonban annyira elkeresítette a dolog, hogy a gyógyszerésztárból nagy adag lumínált vett magához és megmérgezte magát. Ma reggel szülei holtan találták meg szobájában. Egy levelet is hagyott hátra, amelyben megtárja, hogy azért követett el öngyilkosságot, mert az érettségén annak ellenére, hogy sokat tanult és tudott is, megbuktaták. A bukás szegényét nem tudja elviselni és inkább meghalt.

Csalóvá züllesztett a szerelem egy budapesti orvost.

Dr. Schweiger Ödön 40.000 pengőt csalt össze, hogy azt szerelmére, egy pesti urlasszonyra költthesse. — A csaló orvost letartóztatták Antwerpenben.

Antwerpenből jelentik: Ma letartóztatták itt dr. Schweiger Ödön budapesti orvost, aki 40.000 pengőt csalt össze és azt egy pesti urlasszonyra költötte el. Dr. Schweiger egy pesti gyógyintézet főorvosa volt, ahonnan Satoraljaújhelyre került állásba. A kis vidéki városból csakhamar visszaköltözött Budapestre, ahol rendelőt nyitott.

A lapokban hirtetéseket tett közzé, hogy kölcsönöket vesz fel száz százalékos fedezet mellett, magas kamat ellenében. Sikerült is neki számos, különböző összegű kölcsönt felvennie. Ezután azt hiesztelte, hogy magas protekciójával be tud juttatni hallgatókat az egyetemre és külföldi diplomákat tud nosztrifikáltatni. Mindezek elintézésére pénzeket vett fel, lakásberendezését pedig, amely nem is sajátja, tízszer is elzálogosította. Ilymódon valami 40.000 pengőt szedett össze és azt mind szerelmére költötte. Csakhamar több feljelentés érkezett ellene a rendőrségre, mire dr. Schweiger külföldre szökött. Az összes külföldi államokban körözötték és ma megérkezett az antwerpeni rendőrség jelentése Schweiger elfogatásáról, amely ép akkor történt meg, amikor a csaló orvos hajóra akart szállni, hogy Amerikába utazzék.

Kemal nyíltan iszik alkoholt.

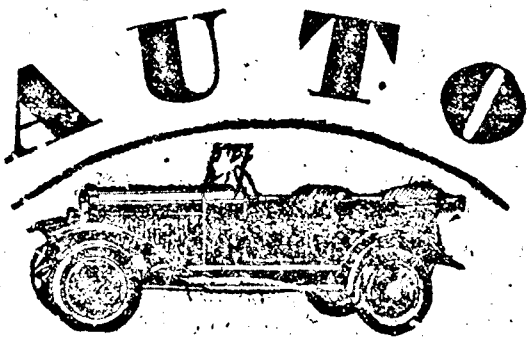
Frakkban táncol mélyen ükőftált hölgyekkel és személyes propagandát üz a híthú muzulmánok szörnyülködése közben a nagy török reformátor.

Kemal pasa teljes erejével azon van, hogy országát modernizálja és ebben a hadiáratban saját maga jár elől jó példával. Nemrégiben — írja egy holland újságíró — résztvett a Gazi politikai pártjának egy ünnepélyén Stambulban és kíséretével letelepedett a kaszinóban, ahol éj kabareelodás folyt. Musztafa Kemal egy ideig vörös szegüt szolgálta, nézte a produkciót, majd papirt vett elő és írni kezdett. Aztán megkért valakit, hogy olvassa fel amit írt. A felolvasás nehezen ment, mert Kemal latin betűkkel írta a török szöveget. Mikor látta, hogy az illető nem tudja elolvasni rendesen a szöveget, így szólt: — Ez a szöveg az új-török abécé betűivel van írva. Barátunk még nem tudja jól elolvasni a szöveget, mert nem gyakorolta magát eléggé. Szeretném, ha 14 nap alatt valamennyien megtanulnátok az új abécét.

Kemal ezután magasra emelte poharát, a mely színültig telve volt a Korán által tiltott alkohollal és így szólt:

— Régebben akadtak képmutatók, akik eldugott helyeken itták ezt a folyadékot és nem egy összeesküvést szítottak a nép ellen. Én nem vagyok képmutató és nyilvánosan iszom népem egészségére.

Kemal pasa ezután frakkban és cilinderekben elment egy bátra és ott reggelig táncolt a fátol nélküli és erősen dekoltált hölgyekkel s kijelentette, hogy a tánc igen egészséges dolog, nemcsak a fiatalok, hanem az öregebbek részére is. Érdekes, hogy a Gazi ép Stambulban csinálja ezt a személyes propagandát, a mely tele van olyan írastudókkal, kaligrafusokkal és másokkal, akik az arab írásból élnek és ott iszik és táncol, ahol a legkonzervatívabb muzulmánok szörnyülködnek halálra miatta. Ugyilátszik az a szokása, hogy mindig s mindig az oroszlanbarlangokat keresi fel ujtásaival.

Mennyi autó fut Romániában

Élénk forgalmat bonyolít le az autókerekelem. — Hat-hét milliárd lejnyi tőke van autókba investálva. — Több a teherautó, mint a személykocsi.

Románia autókerekeleme, noha az országban, amint azt ismertettük, nincs automobilgyár, igen élénk és arra büszkék lehetünk. A statisztika adatai szerint jelenleg közel 30 ezer automobil szalad Romániában, amelynek több mint a felét 1927—28-ban hozták forgalomba. Ennek az automobilizmusnak arányait demonstrálhatják a következő adatok: Romániában a forgalomban levő automobilonok száma circa 28.000. Ebből magára Bucuresztire circa 9000 kocsi esik. Ennek a kocsi-parknak több, mint az 50 százalékát az elmúlt és a folyó évben hozták forgalomba. A forgalomban levő autók 60 százaléka amerikai gyártmány, míg 40 százaléka európai gyárban készült.

Az automobilizmus kialakulása egy jól megszervezett, kiépített autókerekeletet hívott életre. Ez a kereskedelem, amelyet az iparág modern elvei irányítanak, Bucuresztben központosult, de jelentős központjai vannak Temesvárott, Aradon, Kolozsvárott és Nagyváradon.

Az eladások nagyjából leírhatók történetnek, bár a képviselők a gyárakkal szemben mindenkor dollár, márka, vagy shilling elszámolásban állanak. A kiadási feltételek a következők: 25 százalék készpénzfelvétel és 9—18 havi egyenlő részletfizetés. A részletekre bankgaranciát kérnek, váltófedezetet csak a kereskedő-kocsiknál fogadnak el. Garanciát a gyár csak a motorért vállal, hat hónapi időre, azonban csak abban az esetben, ha a gyári leolajozások sértetlenek.

A becserélést csak a vezérképviselet hajthatja végre, a régi autók közös felbecslése után. A becserelési üzlet igen jelentős.

Természetesen ezek az usance-ok sem állandó jellegűek és évről-évre változnak. — Egy újabb típus, márkamegjelölés felborítja az egyensúlyhelyzetet.

A romániai automobilizmust legjobban az a jellemzőjük, hogy a nálunk futó automobilonokba investált tőke circa 6—7 milliárd lej és ennek az összegnek több, mint a felét 2 év alatt fizette ki az automobil-fogyasztás.

Nagyon természetes, hogy az automobilizmus ilyen arányu kifejlődését a modern gazdasági formák kialakulása tette szükségessé. Feltűnő, hogy a személy-automobilonok aránya a teherautókhoz 45:55-höz, vagyis minden száz automobilból csak 45 személy, míg 55 teherkocsi. Ennek is megvan a mi sajátos viszonyainkban a maga magyarázata. A CFR lassu, drága és bizonytalan teherszállítása már évek óta kialakította a városközi teherautóforgalmat. És nemcsak az iparvállalatok forgalmában divik a teherautók felhasználása, hanem pl. Erdély területén alig van tehetősebb falu, amelyben egy-két teherautó ne futna, amely a gazdák gabona-, trágya-, stb. fuvarozását látja el. Ez a körülmény idézi elő azt, hogy a teherautók száma nagyobb, mint a személyautóké.

Nyersolajhajtású teherautók Angliában. Londonból jelentik, hogy a királyi angol automobilklub közlése szerint az elmúlt hét folyamán kísérleteket tettek két teherautóval, amelyeknél nyersolajat használtak fel üzemanyagként. A kísérletek várakozáson felüli eredményre vezettek. Az automobilklub közlése szerint ezek a kísérletek oly eredményre vezettek, amely alkalmas a teherszállítási forgalom teljes átalakítására. Az olajfogyasztás 4—5 pence gallononként. (4.5 liter.)

Az aradi kereskedelmi kamara az idegenek ellenőrzéséről.

A kamara a nélkülözhetetlen szakmunkások kiutasítását veszélyesnek tartja.

(Arad, október 5.) Az aradi Kereskedelmi és Iparkamara elnöki tanácsa dr. Marcus Mihály elnöke alatt ma délután rendes ülést tartott, amelyen főleg a gabona- és állatvásárok (oborok) kérdésével foglalkozott. Napirend előtt felszólal Adler Andor, aki Pacuraru Brutus kamarai főtitkár ama javaslatára, hogy a kamara tagjai a nagy munkanélküliségre való tekintettel lehetőleg csak román állampolgárokat alkalmazzanak, kéri a kamarát, ne adjon generális utasítást az idegenek tartózkodását felülvizsgáló bizottságnak, mert az esetleg sajnálatos eredménnyel járhatna olyanformán, hogy a valóban nélkülözhetetlen speciális munkásokat is kiutasítják. Deutscher Andor és Glück József hasonló értelemben szólalnak fel s nyomatékosan kifejezik, hogy a túlzott ellenőrzés, speciális munkaerő hiányában, veszélyeztetné egyes különlegességi cikkek gyártását. Deutscher Andor még külön kiemeli, hogy az ellenőrzés alá kerülő és idegeneknek minősített munkások és hivatalnokok között igen sok olyan van, akik itt születtek, de annak idején nem ismerték el állampolgárságukat s most mint idegeneket tartják nyilván őket.

Pacuraru Brutus főtitkár román és Falus Lajos dr. titkár magyar nyelven ismerteti ezután az állatvásárok felállítására érdekében kiadott sürgető miniszteri rendeletet. Rácz Sándor dr.

Automobilviszonyok az ellenlábásoknál.

A motorvezető mérnökök már régóta tanakodnak, hogy a föld felső oldalán élő népeknél, különösen pedig Ausztráliában miért nem terjed az automobil használata nagyobb mértékben. Az okok beható vizsgálata során megállapítást nyert, hogy az ott lakó nemzetiségek nincsenek olyan anyagi helyzetben, hogy utaikat oly módon építsék ki, hogy az automobil járhatása azon gazdaságos legyen. A jelenlegi adott viszonyok között a bensülött igényeit teljesen kielégíti a használatban levő régi jármű, vagy pedig a vízutak csinálnak versenyt az automobilos szállításnak. Új-Seelandban minden 12-ik lakosra jut egy autó, míg azelőtt a viszony 1:14 volt. Argentínában azonban manapság már minden 45-ik ember autótulajdonos, míg előbb csak minden 55-ik lakos volt az. Kanadában minden 11-ik lakosra jut egy autó, míg azelőtt 1:13 volt az arány. Az Egyesült-Államokban pedig ma már minden ötödik embernek van autója, míg a tavalyi statisztika szerint még „csak” minden hatodik ember rendelkezett autó fölött.

Az angol autógyárak 1929-ben nagy mértékben fokozták termelésüket. Október 11-én nyílik meg Londonban, az Olympia csarnokában az automobilkiállítás, de a gyárak már a kiállítás megnyitása előtt megkötik szerződéseiket legnagyobb és legfontosabb vevőikkel. Ezek a szerződések azt mutatják, hogy az angol autógyárak 1929-ben sokkal többet fog termelni, mint eddig. Egyedül a Morris gyár 100.000 autó szállítására kötelezte magát. A termelés mennyiségét tekintve, a második angol gyár, az Austin 1929-ben 60.000 autót akar gyártani.

A karosszéria. Az autókarrószeriák különböző neveit sokan emlegetik, amélkül, hogy az illetők tisztában lennének az egyes karosszéria-fajták jellegzetességeivel. Az alábbiakban ismertettjük az egyes autókarrószeriák változásait.

Phaeton (ejtsd: féton) a mai két—négy, vagy hatüléses nyitott sportkocsi.

Roadster (rodster) két rendes és egy hátsó felcsukható ülésű ellátott sportkarosszéria.

Limousine (limuzin) az a csukott karosszériájú autó, melynél csak az ablakok eresztethetők le.

A Pullman—Limousinenél a volánülés teljesen fedett.

Sedan—Limousine négy ajtóval ellátott csukott kocsi, amelyben az autóvezető és a hátsó ülések között nincs válaszfal.

Coach (kocs) a kisebb kétajtós Limousine.

Brougham (bróhém). A főleg Amerikában

kötszövogyári igazgató leszögezi, hogy az állatvásárok tekintetében az egyes kamarák között nem egységes a vélemény s ezért azt javasolja, hogy az aradi kamara küldjön ki bizottságot a kérdéses szabályrendelet megszerkesztésére, annál is inkább, mert erre vonatkozólag a miniszteri utasítás nyitott kaput engedélyezett. Adler Andor hozzájárul a javaslatához és ajánlja, hogy a kiküldendő bizottság a temesvári és nagyváradai tervezetek alapján dolgozza ki a szabályrendeletet, amely ilyenformán egységes formát fog ölteni. Neuman Károly báró ugyancsak hozzájárul az indítványhoz, mire a kamara összeállítja a bizottság névsorát, amely a következőkben alakult: Neuman Károly báró, Adler Andor, Rácz Sándor dr., Komár Ödön, Kardos Jenő, Alföldy Pál, Popescu Miklós, Tatu János, Petrescu Miklós és Niculescu Cornea. A kamarai költségvetés összeállítására a kamara Mateescu Istvánt, Faragó Rezsőt, Zádor Imrét és Tatu Jánost küldte ki. Adler Andor felszólalásában kifogást emel az ellen, hogy a hivataloknak a felekkel való levelezésében a posta nem az egyszerű, hanem négyszeres birság-portót vet ki, ami által érzékeny károsodás éri főleg a kereskedőket és iparosokat. Marcus Mihály dr. válaszában kijelenti, hogy a kamara a sérelmes portózások megszüntetése érdekében intervenálni fog a postafőnökségen.

használatos, különös komforttal, elegánsan kiállított Coach.

Coupe (kupé) néven ismeretes a csukott kétüléses Limousine.

Landulet (landole) négy, vagy hatüléses csukott karosszéria, melynek fedele hátrahajtható.

A **Rabriolette** és a Landulet között csupán az a különbség, hogy az autóvezetőt a hátsó ülésektől ablakívog választja el.

Allwether (olvezer) karosszériájánál lehajtható a fedél és az elől levő, valamint az oldalüvegek szélvédőként szerepelnek.

Uffajta Ford-kocsi szállítmány érkezett Aradra. Az aradi Ablonczy—Bustin-féle autógyárásba most egy nagyobb szállítmány, négyajtós, csukott uffajta Ford-kocsi érkezett. A pompás kocsikat többen megtekintették és azok általános tetszést arattak, ami szinte magától értetődő, hiszen ezek az autók felveszik a versenyt minden tekintetben a drága, nagy kocsikkal. Az új Ford-autók oly könnyű súlyban vannak építve, hogy nagyon minimális költséggel ugyanazt a teljesítményt nyújtják, mint egy drága kocsi. Az Ablonczygarázsba egy nagyobb szállítmány teherautó-alváz is érkezett, amelyhez a karosszériákat az Ablonczy—Bustin-cég állítja elő. E teherautók ugyancsak felveszik a versenyt az összes hasonló készítményekkel, mert konstrukció tekintetében meglepő újdonságokkal vannak ellátva.

Anghelescu közoktatásügyi miniszter Nagyszentmiklóson.

Az ottani tornaegylet nagyszabású ünnepéyre készül.

(Az Aradi Közlöny tudósítójától.) A nagyszentmiklósi „Soimi Romaniei” tornaegylet vasárnap, a hó 7-iki nagyszabású tornaünnepén illusztris vendége lesz a városnak, a mennyiben dr. Anghelescu közoktatásügyi minisztert is sikerült megnyerni az ünnepségen való részvételre, aki dr. Coste prefektus és L. Cioban tanfőnök kíséretében szemleutját ott megszakítja.

Az ünnepséget egyébként is nem minden napi méreteken tervezte, illetve állította össze a rendezőség. Felvonultatják a környék falvainak valamennyi „Soimi” alakulatait, azonban az ünnepség egyik fénypontja a jugoszláviai Nagyikinda „Sokolistáinak” 80 tagú felvonulása lesz, kiket saját 20 tagú zenekaruk fog kísérni.

A vendégek tiszteletére bankettet ad a rendezőség, mely alkalommal bizonyára érdekes nyilatkozat fog elhangzani a miniszter részéről is.

Nagy őszi vásár!

Nagy őszi vásár!

Őszl és téli női felöltők és bundák, továbbá angol női és leányka kabátok legolcsóbb bevásárlási forrása
PLESZ központi ruhanagyáruháza Arad, a színház hátsó bejáratával szemben.
 Kérem a címre figyelni! Mielőtt szükségletét beszerzi, győződjön meg saját érdekében utóérhetetlen versenyképességéről. Kérem a címre figyelni!

K Ö Z G A Z D A S Á G.

A békéscsabai Rosenthal-malom részvényeinek hatalmas áremelkedése.

Az Első Békéscsabai Gőzmalom r. t. papirjai 50 pengőről 90 pengőre szöktek fel. — A Rosenthal-család összevásárolja az összes részvényeket

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) A magyar malom-papírok általában nyugodt tőzsdei frontját a legutóbbi időben egy igen érdekes esemény az általános érdeklődés központjába állította. Az egyik malomérték ugyanis oly rendkívüli árnyereséget ért el, mely a tőzsde jelenlegi helyzete mellett teljesen szokatlan. Aránylag rövid idő alatt 50 pengős árfolyamról 90 pengős árfolyamra ugrottak az Első Békéscsabai Gőzmalom részvényei, tehát az árfolyamnyereség nem kevesebb, mint 80 százalékos.

Az Első Békéscsabai Gőzmalom R.-T. tudvalevőleg egy családi részvénytársaság, amennyiben a malom részvényeinek mintegy 90 százaléka egy Aradon is jól ismert familia, a Rosenthal-család birtokában van.

Közgazdasági körökben természetesen élénken kommentálják a csabai Rosenthal-malom papirjainak szinte fantasztikus áremelkedését, ami a magyar malomok általános jó foglalkoztatásával sem magyarázható meg. Annál inkább szembetűnő a Rosenthal-malom részvényeinek nagy árfolyamnyeresége, mert a malomértékek az év közepe óta általában nem emelkedtek Magyarországon, sőt egyes papi-

rok árfolyamvesztéseiket is szenvedtek. Tőzsdei körökben az Első Békéscsabai Gőzmalom részvényeinek egész rövid idő alatt 50 pengőről 90 pengőre történt csaknem ugrászerű emelkedését, nem csupán üzleti eredményeknek tudják be. Kétségtelen ugyan, hogy az Első Békéscsabai igen jömeneteli malom, jól informált helyen azonban úgy tudják, hogy a szokatlan áremelkedés egy tőzsdei tranzakcióval is összefügg. Amint fentebb említettük, az Első Békéscsabai Gőzmalom családi részvénytársaság és részvényeinek 90 százaléka eddig is a Rosenthal-család birtokában volt. A Rosenthal-család most megakartta szerezni a részvényeknek a piacon található további tíz százalékat is és ügynökei útján minden a piacra kerülő Békéscsabai részvényt felvette. Áru azonban kevés volt a piacon és mihelyt észrevették az érdeklődést a papirban, természetesen még az a kevés-áru is eltűnt, ami volt. A Rosenthal-családnak egyébként még mindig nem sikerült felvenni az összes piacon lévő darabokat, úgy, hogy a Békéscsabai részvények utáni kereslet előrelátóan még továbbra is fog folytatódni.

Zürichben 3.14.50, Párisban 15.50 a lej

Helyi valutaárak. (Október hó 5.)
 Pénz: Márka 38.50, dollár 163.50, angol font 715, francia frank 6.45, olasz lira, 8.60, cseh korona 4.60, pengő 28.90, dinár 2.85, osztrák schilling 23.30, svájci frank 31. — Áru: Márka 39, dollár 164, angol font 800, francia frank 6.60, olasz lira 8.80, cseh korona 4.95, pengő 29, dinár 2.80, osztrák schilling 23.50, svájci frank 31.50. — Kifizetések: Berlin 39.60, Newyork 165.75, London 804.50, Páris 6.50, Milánó 8.70, Prága 4.92.25, Budapest 28.94, Zágráb 2.92, Bécs 23.37, Zürich 31.95. — Irányzat: szilárd.

Zürichi tőzsdényítés. (Október hó 5.)
 Berlin 123.71, Amsterdam 203.30, Newyork 519.55, London 2519.12.50, Páris 20.31.50, Milánó 27.18, Prága 15.39.50, Budapest 90.64, Belgrád 9.13, Bucuresti 3.15, Varsó 58.25, Bécs 73.10.

Zürichi tőzsdezárlat. (Október hó 5.)
 Berlin 123.75, Amsterdam 208.35, Newyork 519.60, London 2519, Páris 20.31, Milánó 27.20, Prága 15.40, Budapest 90.64, Belgrád 9.12.13, Bucuresti 3.14.50, Varsó 58.25, Bécs 73.12.50.

Bucuresti-i tőzsdezárlat. (Október hó 5.)
 Devizák: Páris 6.47, Berlin 39.45, London 803, Newyork 165.40, Milánó 8.68, Zürich 31.85, Prága 4.92, Bécs 23.35, Budapest 28.90, Varsó 18.75. — Valuták: Napoleon 640, márka 39.25, léva 1.21, török lira 0.86.25, angol font 798, francia frank 6.45, svájci frank 31.65, olasz lira 8.63, drachma 2.10, dinár 2.89, dollár 164, lengyel zloty 18.30, osztrák schilling 23.35, pengő 28.34, cseh korona 4.84.

= Csúdkérés. Szabó Albert aradi porcellán- és üvegkereskedő-cég csődöt kért Schwartz Mátyás kisjenői vegyeskereskedő ellen.

= Piaci árak. Burgonya 4—5 lej, hagyma 5 lej, tehénturó 18—19 lej, juhturó 56 lej, vaj 120—160 lej, zöldbab 20 lej, alma 10—12 lej, körte 12 lej, szőlő 16—24 lej, szilva 7—9 lej, kilogrammonként, tojás 2.80 lej darabja, bab 20 lej, tej 8—9 lej, tejfel 50 lej literje, zöldség 4—5 lej csomója, fejes káposzta 6—14 lej, so-

vány kacsza 100—130 lej, tyúk 90—140 lej csirke 50—100 lej párja, kövér liba 200—300 lej, kövér kacsza 100—150 lej darabja. A gabonapiac és állatvásár árai a multhetiek.

= Október 20-án lesz a Nasic közgyűlése Genfben. Budapestről jelentik: Az Union Nasic rendes évi közgyűlését a hó végén fogják megtartani. Mint most halljuk, az igazgatóság már megállapította a határnapot, még pedig október 20-án. Ez alkalommal Genfben utaznak az Union Nasic igazgatósági tagjai, dr. Hirsch Albert elnök, gyurgyencváci Rosenberg Hermann ügyvezető-elnök, Ernyey Károly, a Pesti Hazai Első Takarékpénztár igazgatósági tagja, azonkívül Szécsi Pál, a Hazai Bank vezérigazgatója. Az osztalékot 7 svájci frankról 8 frankra fogják felemelni.

— Árlejtés a szemétkihordási jogra. A város a napokban nyilvános árlejtést tűzött ki a szemétkihordási jognak három évre való bérbevételére. A beérkezett három ajánlat közül a Hartmann S. és fia cégé volt 42.000 lejrel a legelőnyösebb. Az interimár bizottság mai ülésén neki ítélte a jogot.

= Terménypiac. (Gárdos & Bornstein-cég jelentése.) Arad, 1928. október 5. Ujtengerit kivéve, a mai piacon alig volt kínálat, miáltal szilárdabb irányzat mellett a következő árak alakultak ki: buza 730—740, árpa 720—730, ujtengeri 700—720. Az ótengeri teljesen elfogyott, míg az ujtengeri még nedves és így nem örlöképes, mely körülmény a hizók etetését hátrányosan befolyásolja.

SPORT

O Birókiülés. Az aradi birók bizottsága a vasárnapi mérkőzések vezetésére a következő birókat küldte ki: Gloria-CFR-pálya D. u. fél 2 órakor ATE ifj.—Gloria CFR bajnoki, vezető Pfeiffer László. Délután 4 órakor Banatul (Timisoara)—Gloria-CFR bar. mérkőzés, vezető dr. Bonciocat Nicolae. Határbirók: Pfeiffer Oszkár és Csenka Gábor. — AAC-pálya. Dél előtt 10 órakor Tricolor ifj.—AAC ifj. bajnoki, vezető: Tóth Péter. — AMTE-pálya. Dél előtt 10 órakor Hakoach ifj.—AMTE ifj. bajnoki, vezető: Balajthy Isván. — Unirea

pálya. Dél előtt 10 órakor Vointa ifj.—Unirea ifj. bajnoki, vezető: Kalmár Tibor. Délután fél 3 órakor Victoria—Juventus II. o. bajnoki, vezető Fock Béla. Délután 4 órakor Vulturul—Egyetértés II. o. bajnoki, vezető: Szabolcsi János. — Egyetértés-pálya. Dél előtt fél 10 órakor Olimpia ifj.—Egyetértés ifj. bajnoki, vezető: Traiconi Pavel. — Banatul-pálya (Kis-szentmiklós) Délután 3 órakor Unirea—Banatul II. oszt. bajnoki, vezető: Husztig Ferenc. — Simerian Jiul AC—Simeria CFR I. oszt. bajnoki, vezető: Burdán Miklós. Felhívjuk az összes birókat, hogy szombat este 6 óráig a Mайдt-féle divatáru-üzletben, akik még nem írták alá a tiltakozó ívet, írják alá.

O Összeállították az osztrák válogatottat. Bécsből jelentik: Meisl ma összeállította a magyar focibajnokság ellen játszó osztrák válogatottat. A csapat a következő: Franzl, Schramseis, Tandler, Frühwirth, Bilek, Schütt, Siegl, Wesselik, Gschweidl, Horvath, Wessely.

Engedélyezték a Danton Halála budapesti előadását.

Erősen megcenzurálták Pesten Georg Büchner szindarabját.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) Nagy érdeklődés előzte meg a rendőri bizottság döntését, amelynek Georg Büchner „Danton halála” című szindarabjának sorsa felett kellett döntenie. Tegnap este tíz órakor megtörtént a főpróba a rendőri bizottság előtt. A bizottság tagjai több forradalmi és erotikus részletet kifogásoltak, amelyet töröltek a darabból. Így kihagyták Danton szerelmesének ezt a mondatát is:

— Jöjj Danton, gyerünk az ágyba.

A változtatások keresztülvitele után a belügyminisztérium engedélyezte a betiltott darab előadását.

Érdekes, hogy a rendőri bizottság egyik tagja kijelentette, hogy bár enyhítettek a darabon, mégis félnék attól, hogy a karzat közönsége tüntetni fog. Nem akarják, hogy megismétlődjene a „Nagyasszony” előadása alkalmával történt botrányos események. A darab a mostani szomorú gazdasági helyzetben alkalmas arra, hogy esetleg felkavarja a szenvedélyeket. A rendőri főpróba után a bizottság tagjai hajnalig tanácskoztak Scitovszky belügyminiszterrel, míg végre arra az elhatározásra jutottak, hogy a bizottság által megkivánt változtatások eszközölésével semmi akadály sincsen annak, hogy a „Danton halála” színre kerülhessen.

Felelős szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF.

Cenzurat: Prefectura Judetului.

NYILTTÉR.

Bolthelyiség

a Piața Avram Iancu (Szabadság-tér) és Str. Banatului (Asztalos Sándor-ucca) sarkánál, a hetipiac legélénkebb helyén,

november 1-re kiadó

Cím az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalában.

Utlevélvizumokat

vagy bármely megbízást

Clujon, Timisoaran, Bucurestiben

a legmegbízhatóbban Arad legrégebb vizumirodájában
 Sándor Ferenc cég intézetei el. Megye-házzal szemben.

APRÓ HIRDETESEK.

AZ APRÓHIRDETESEK DÍJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4. vasárnap 5 Lej, vastagabb betűvel 8. illetve 10 Lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 40. vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel kívánt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Hirdetéseket délután 5 óráig veszünk fel. Csak választhelvéssel ellátott kérdésekre válaszolunk. Állatokat, lellés levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

ALKALMAZÁS.

NAGY gyakorlattal bíró nős, németül beszélő sofőr bankszolgának kerestetik. Polgári Takaréksz. 5333

NÉGY középiskolát végzett, jó családból való gyakornokot felveszek. Kornis Zsigmond, A. Cs. E. V. palota. 5364

JÓIRÁSÚ leány vagy tíu néhány hétig tartó másolási munkára azonnal felvétetik. Jelentkezés délelőtt 10-től délután 6-ig Bolgárnál, Str. Baritiu 22., I. em. 5305

SZAKÁCSNÓ felvétetik. Str. Eminescu (Deák F.-u.) 15. 5265

ELSŐRENDŰ SZOBALÉNY román nagy német nyelvtudással, éves bizonyítványokkal, jó fizetéssel felvétetik. Cim Str. George Popa 9., I. em. 5368

KÉT jó bizonyítvánnyal rendelkező, románul beszélő szobaléány azonnaira kerestetik. Jelentkezés Str. Consistoriului 33. szám. 5349

KÉT szobából álló, kapubejárattal szemben levő iroda mellékhelyiséggel kiadó. Str. Eminescu (Deák F.-u.) 15. 5264

KIADÓ három és kétszobás lakás állomás közelében. Cim az Aradi Közlöny kiadóiban. 5361

ÜZLETEK.

JÓLBEVEZETETT fűszerüzlet berendezéssel, kétszobás lakással eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadóiban. 5362

A VÁROS kelcs közepén, száraz, padlózott földszintes raktárhelyiségek kiadók. Cim az Aradi Közlöny kiadóiban. 10506

Elsőrangú vendéglő

piac téren, 6 szobás elfoglalható lakással, nagy istállóval, Szemlakon (Aradm.) azonnal eladó. Socodoran Traian, Szemlak.

Bankkölcsönöket

aradi házakra és környékbeli földbirtokokra első helyi betéltámas mellett a legelőnyösebb feltételekkel folyósítottak. HAASZ ALBERT Irodája Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenő-ucca) 12. szám.

Pulloverek, szveterok és kabátok női, férfi 290, gyermek 170 lejtől!
Női angol harisnya óriási választékban már ... 40 lejtől!
Chemnitz cerna női harisnya összes színben ... 48 lejtől!
Belföldi női harisnya 20 lejtől! Szalag már 75 lejtől!
Belyem reformmőrtég 115 lej, pamut reform 55 lej!

Bogyó A.
Strada Eminescu 13.

Butorok részletre

kedvező fizetési feltételek mellett, készpénz árban.

GARAI, Arad, Piata Avram Iancu Cimre ügyelni!
(Szabdság-tér) 10. szám.

MUZSAY JÓZSEF

ARAD, színházzal szemben

Őszi és téli árjegyzéke:

Férfi öltöny tiszta gyapju L. 1750
Férfi öltöny divatszínben... „ 2450
Sötétkék és fekete öltöny la. „ 2750
Őszi és téli felöltő... „ 1950
Ulster-Double la. „ 2450
Fekete féll kabát szörme sál gallér „ 2650
Divat szabóság! 4818

Iskola öltöny előírás szerint L. 1600
Bőrkabát ia. minden színben „ 3900
Fregoli raglán... „ 2000
Gummi kabát „ „ 800
Trench-coats la. „ „ 2500
Angol posztó raktár

VÉTEL ÉS ELADÁS.

JÓKARBAN levő íróasztal kerestetik. Fischer üvegüzlet. 2695

RÉZHALÓ BERENDEZÉS. mahagoni és faragott szalonok, kristálycsillár, Biedermayer szalon, vitrinek, antik asztali lámpák, gyönyörű réz óra és girándok, antik comódok, órák, asztalok, szőnyegek, velencei és aranyozott consol tükörök, női bundák, festmények, férfi ruhák, csipkesálak, fali etazserok, majolikák, márkás porcellánok, karafák, márványszobrok, bronz figurák, függönyök, store, kredencek, zongorák, hegedű, cselló, fali tálak, márványoszlop stb. eladók. Salgóné bizományi üzlete Arad, Strada Horia (Széchenyi-u.) 1. Neuman-palota. 1000

Veszek, cserélek, köleszőnők, eladók egy évi részletre is: kerékpárt, motorbiciklit, vnrógépet, gramofont, lemezt és villanygót. Törött üveg és porcellán tárgyak szakaszerű ragasztása, külön ragasztó is kapható „**MOTORICA**“ volt Asztalos Sándor-ucca 12. 5082

Volt Damjanich-uccában

két uccára magánbáz 4 szobás álló lakással, 200.000 lejtől eladó. — Bővebbet Kles Lajos „URANUL“ irodájában, városházával szemben, Bul. Reg. Ferdinand 1. szám. 5886

Modern

2—3—4 szobás lakások november 1-re kiadók. Megbízott „HERMES“ iroda Str. Românului (Zrinyi-u.) 6. szám. 4982

MA este

mindenki jöjjön el az „AUTOMOBIL“ vendéglőbe Strada Buour (Kövös-u.) 16. Díjtalan részvétel a sorsoláson, ingyen borkóstoló. Disznótoros vacsora és turócsusza. Ujjonnan berendezett téli kert.

Intel-ligens gépész,

aki a gazdasági gépek, valamint a gőzegek kezeléséhez és vezetéséhez ért, jó bizonyítvánnyal, felvétetik. Cim az Aradi Közlöny kiadóiban. 5898

Asigurarea Românească

Altalános Román Biztosító R-T
Részvénytőke és tartalékok 115,382.593 lej
és a filiált intézete az

„Asigurarea Tărănească“

Román Altalános Biztosító R. T.

Részvénytőke: 16,905.264 lej

1928. szeptember 30-án délelőtt 9 órakor a társaság székhelyén a sorsoló bizottság és nagyszámu biztosító jelenlétében az 57-ik havi sorsjáték alkalmával kisorsolt kötvény-amortizációk és életbiztosítások végösszege:

695.000 lej.

Az eddigi 57. húzás során kisorsoltatott és kilizetve lett kötvény-amortizációk és életbiztosítások végösszege:

18,160.000 lej.

Az 1928. szeptember 30-án kisorsolt kötvények a következők:

A. DÍJTÉTEL (15 ÉVES.)

20.000 lej Bercu Gatz, Bucuresti, Str. Aleia Blank B. 6. 107.717 számú kötv.
20.000 lej Maxim Pavel, Bucuresti, Str. Polizu No. 11. 9018 számú kötvény.
20.000 lej Olga Besnea, Constanta, Str. Valea Albă No. 38. 15960 sz. kötvény.
20.000 lej Frideric Mess, Craiova, Str. Craiovița No. 61. 9728 számú kötvény.
20.000 lej Trincka Gavril, comuna Brănești, județul Dâmbovița, 142789 sz. k.
20.000 lej Betty Abramovici, Iasi, Str. Sft. Teodor No. 40. 123516 sz. kötv.
20.000 lej Florica Căpitan, Chitila, jud. Mfov. 83974 számú kötvény.
20.000 lej Gherscu Strul, Roman, Str. Tudor Vladimirescu No. 14. 58654 sz. k.
20.000 lej Maria Iosepovici, Colonia Bucia 17/1, Cămpina, 47694 számú kötv.
20.000 lej Nicolae Cergă, com. Tecuci-Călnideru, jud. Teleorman, 127107 sz. k.
20.000 lej Const Morariu, com. Inotesti, jud. Romanat, 145231 számú kötvény.
20.000 lej Nicu Ungureanu, Bucuresti, Str. Livada cu Duzi No. 1. 52798 sz. k.
20.000 lej Mary B. Tecuceanu, Bucuresti, Calea Mosilor No. 297. 142543 sz. k.
20.000 lej Ion Dumitrescu, Bucuresti, Str. Foisor No. 73. bis. 23598 sz. kötv.
20.000 lej Antoaneta Negulescu, Bucuresti, Str. C. A. Rosetti, 19994 sz. kötv.
20.000 lej Roza Lup, Bucuresti, Str. Caragiale No. 18.
20.000 lej Tita Barasch, Bucuresti, Str. Mihail Cogălniceanu No. 26. 100852 számú kötvény.
20.000 lej Zaharia Rădulescu, Cămpina, Str. Grivitei No. 49. 26648 sz. kötv.
20.000 lej Vasile Popescu, com. Serban, Vodă, Str. Bogdănescu No. 13. 45272 számú kötvény.
20.000 lej Maria Coteschi, com. Doftana, gara Stefan Vodă, jud. Bacău, 89968 számú kötvény.
20.000 lej Ioan Clulea, Bucuresti, Str. Maica Domnului No. 3. 74930 sz. kötv.
10.000 lej Efraim Bercovici, com. Valea Rea, jud. Bacău, 13612 számú kötv.
10.000 lej Anica Boancă, Bucuresti, Str. Ncrocului No. 3. 10427 számú kötv.
10.000 lej Alex. I. Ghinet, com. Poduri, jud. Bacău, 9893 számú kötvény.
10.000 lej D. tru Bucătaru, Tg.-Ocna, 5090 számú kötvény. 140 576 számú kötvény.
5.000 lej Fotache Maria, Bucuresti, Str. Ismail No. 29. 378- számú kötvény.

B. DÍJTÉTEL (10 éves)

20.000 lej Raboveanu, Vaslui, Str. Drăghici No. 5. 1575 számú kötvény.
20.000 lej Bucă Ioan, Piat-major, Bucuresti, reg. 21. Infantarie, 9590 sz. kötv.

C. DÍJTÉTEL

20.000 lej Neacsu Ion, negustor, Curtea de Arges, com. Olănescu, jud. Arges, 14435 számú kötvény.
20.000 lej Gh. Botez, Bihor, com. Secuien, 15689 számú kötvény.
20.000 lej Ecaterina Pozinschi, Galați, Str. Balaban No. 53. 16505 sz. kötv.
20.000 lej Filip I. Stoloiu, com. Bechet, jud. Dolj, 4067 számú kötvény.

D. DÍJTÉTEL

30.000 lej G. D. Ceacănica, Brăila, Str. Golesti No. 33. 1374 számú kötvény.
30.000 lej Florea Marinescu, Bucuresti, 200 számú kötvény.

E. DÍJTÉTEL

50.000 lej Invățător Hristache Olaru, com. Parches, jud. Tulcea, 1600 sz. kötv.

Az „ASIGURAREA ROMĂNEASCĂ, valamint az „ASIGURAREA TĂRĂNEASCĂ“ elfogad TŰZ-, JÉG-, HALÁLESET-, ALLAT- és ÉLETBIZTOSÍTÁSOKAT orvosi bizonylat alapján, leiben, nemkülönben SZÁLLÍTÁSI BIZTOSÍTÁST is. Elsőrangú versenyképes díjtételek mellett.

A VEZÉRIGAZGATÓSÁG.